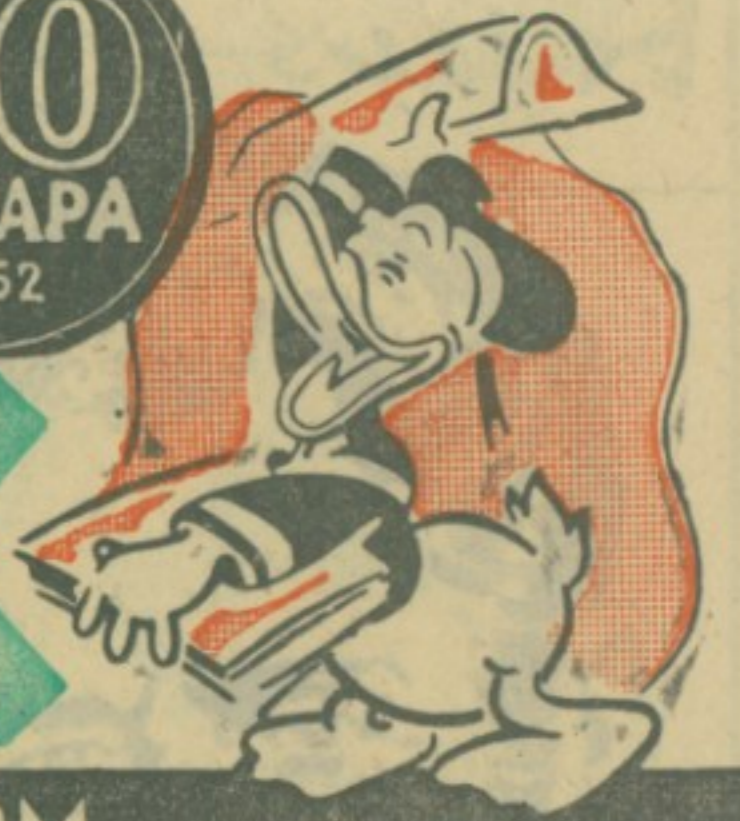

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXV Број 676
Субота, 12. децембар 1964.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КРОЗ ВЕКОВЕ

»МИШЕВИ С НЕБА«

Шведски картограф, католички свештеник Олаус Магнус (1490 до 1558) у једној од својих књига говори о најезди лемура или лемуса (леминга) како их још во-

ву. „Њих (животиња) има не само у Норвешкој него, како сам већ казао, и у Финској и суседним областима Шведске; тамо се догађа да за време непогода и јакних провала облака с неба пада мноштво зверчица званих лемури или лемуси, великих као пацови и шарених боја. И непознато је порекло њихово: да ли их ветар доноси с далеких острва или се они рађају у прним облацима набреклим од земаљске влаге и отуда падају. Доказно је, истина, да се у утроби са кишом палих и угинулих зверчица на-

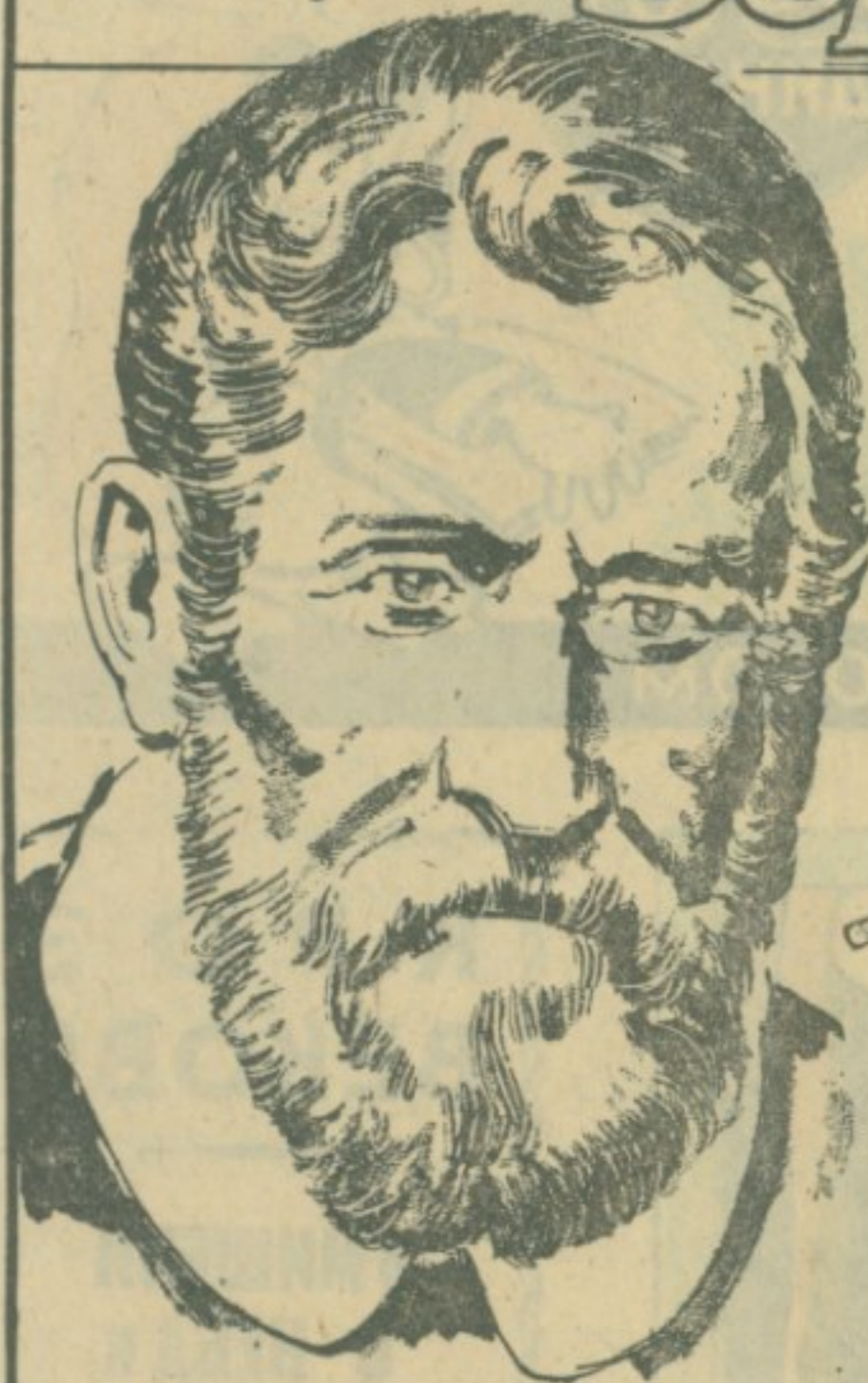
лази још свежа, несварена трава. Зверчице се појављују у огромном броју, као скакавци, и уништавају све што је зелено. Тамо где су оне боравиле све се осуши. Лемуси живе само док расте трава; кад је истребе, црквају у масама и куке ваздух задохом (до те мере да међу људима изазивају куку или жутицу или најстрашнију главобољу); или њих прождиру хермелини који од тога страховито деблају.“

Јасно је да се у „облацима набреклим од влаге“ леминзи не коте. Али, могућно је да су они, као што пише средњовековни картограф, заиста падали „с неба“ где и: је подигао ваздушни ковитлац. Јер, и данас се понекад догађа да за време великих непогода падају заједно с кишом рибе или жабе. Међутим, није искључено да се стари писац послужио оваквим описом само да би истакао обим најезди ових зверчица.

И данас једном у три четири године у северним земљама Европе долази до правих најезди ових глодара које се обично завршавају заједничким даљењем у мору.

У ОВОМ БРОЈУ: Велика победа на Колубари. Операција »Удав«. Шах. Анејдоше. Како се пије чај у Јајану. »Сјоменик победнику биће смрш«. Вести у слици и речи. Сјријови

Ripley's - Веровали или не!

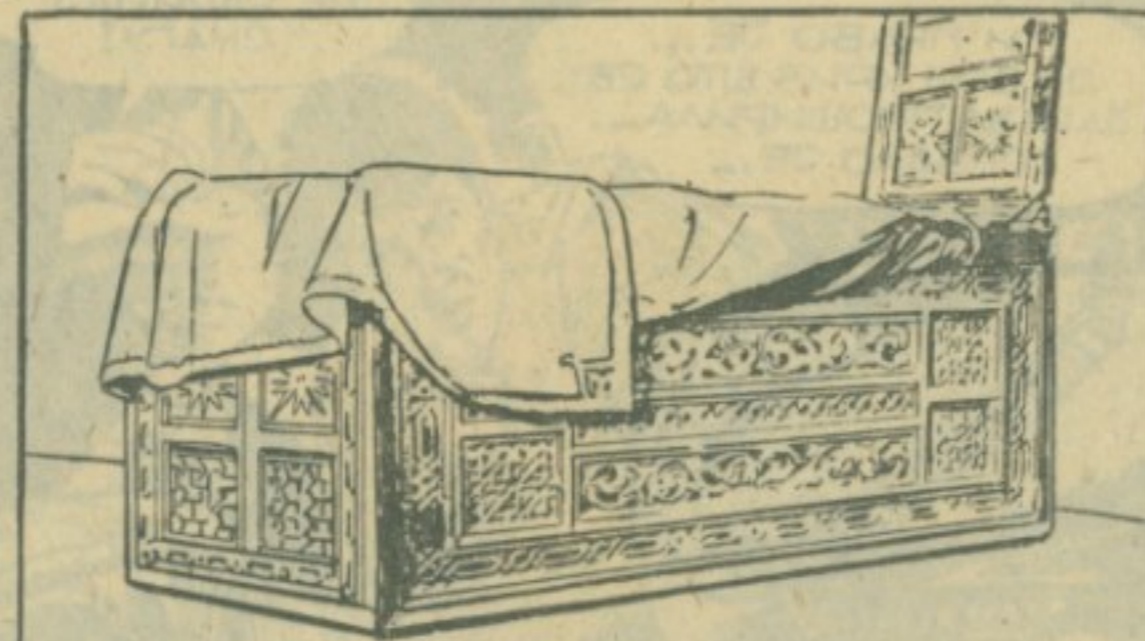

МАРКУ ПОЛУ

(1254 - 1324)
ДУГУЈЕМО ИЗРАЗ
"МИЛИОН"

ЧУВЕНИ СВЕТОКИ ПУТНИК,
ЧИЈЕ ЈЕ СРЕДЊЕ ИМЕ БИЛО
ЕМИЛИО, УПОТРЕБЉАВАО ЈЕ
У СВОЈИМ ПРИЧАМА ТОЛИКО
ВЕЛИКЕ ЦИФРЕ ДА СУ НЕВЕР-
НИЦИ ПОЧЕЛИ ДА СВЕ ТАКВЕ
БРОЈЕВЕ НАЗИВАЈУ
"ЕМИЛИОНИ"

СВЕТОЈ УСПОМЕНИ
ЦЕРА БЕЈТСА
УМРЛОГ 6. АВГУСТА 1800 ГОДИНЕ.
ЊЕГОВА ДВАДЕСЕТ ЧЕТВОРОГОДИ-
ШЊА УДОВИЦА ЖИВИ У УЛИЦИ
БРЕСТОВА БР. 7 И ИМА СВЕ КВА-
ЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ДОБРУ СУПРУГУ
ЕПИТАФ НА ГРОБЉУ У ЛИНКОЛНУ (САД)

ЗЛАТАН ГРОБ

ЈЕДНОГ ПРОСЈАКА У ЗЛАТЕНУ (ТРИПОЛИС)
СИДИ АБУСАЛАМ, КОЈИ ЈЕ ЦЕЛОГ ЖИ-
ВОТА ПРОСИО, НИКАД НИЈЕ ПОТРОШИО
НИ ПАРЕ ОД ИСПРОСЈАЧЕНОГ НОВЦА
ОСТАВИО ЈЕ ИЗА СЕБЕ ТОЛИКО ЗЛАТА
ДА СУ ЊИМЕ МОГЛИ ДА МУ
ОБЛОЖЕ ЧИТАВ КОВЧЕГ

ИГРАЧИЦА

ЧИЈЕ НОГЕ НИСУ НИКАД
ДОДИРНУЛЕ ЗЕМЉУ

ТАКАМАТА ДВОРСКА ИГРАЧИЦА КРАЉА
АБУЛ ХАСАНА ТАНА ШАХА СВАКОГ ДАНА ИГРАЛА
ЈЕ ВЛАДАРУ ОД 1672 ДО 1677 ГОДИНЕ
ОНА ЈЕ ПРЕЛАЗИЛА СВАКОДНЕВНО С КРОВА СВОЈЕ
КУКЕ ДО КРАЈЕВЕ ПАЛАТЕ, ПОДИГНУТЕ НА ВРХУ
ЈЕДНЕ ПЛАНИНЕ, ИГРАЈУКИ НА ЗАТЕГНУТОМ
КОНОПЦУ ДУГАЧКОМ ЧИТАВ КИЛОМЕТАР!
(ГОЛКОНДА, ИНДИЈА)

СВАКА
ВРЕТА РИБЕ-ФЕЊЕРА ИМА
РАЗЛИЧИТ РАСПОРЕД СВЕТЛЕ-
БИХ ТЕЛАШАЦА

МИРИСНО КУПАТИЛО

У ЦВЕТУ ЈЕДНЕ
ВРСТЕ ВЕНЕЦИЈЕ-
ЛАНСКЕ ОРХИДЕЈЕ
ПОСЛЕ СВАКЕ КИШЕ
ОСТАНЕ ТОЛИКО ВОДЕ
ДА СЕ У ЊОЈ ПТИЦЕ
РЕДОВНО КУПАЈУ

ДУВАН ПРОТИВ КУГЕ

Данас се уопште сма-
тра да је дуван штетан,
али једно време није
било тако; пушили су не
само одрасли, него и
деча. Један дечак који
је преживео страшну
кугу у Енглеској 1665.
године писао је дозни-
је о томе. За време ку-
ге он је био у школи у
Итону. Једно јутро био
је страшно ишнбан, јер
су га ухватили да није
попушио своју лулу, а
тима је учинио велик
прекршај, пошто су ње-
гови учитељи сматрали
да дуван штити децу од
куге. Зато су деца мо-
рала свако јутро да по-
пуше по једну лулу ду-
вана. У Филаделфији за
време епидемије жуте
грознице 1793. године
деца су морала да пу-
ше врло јаке цигаре и
да пију пиво да би се
заштитила од бољести.
У Јужној Америци Ин-
дијанци терају врло ра-
но своју децу да пуше,
жваћу, лижу или пију
дуван још у дванаестој
години. У јужним дело-
вима Сједињених Аме-
ричких Држава разне
здравствене установе у-
тврдили су 1912. године
да је више од једне че-
твртине ђака ширкало,
пушило или жвакало ду-
ван. На то су ђаци те-
рали њихови родитељи,
јер су веровали да ће
децу излечити од ане-
мије. Када су здравстве
не установе устале про-
тив те страшне заблу-
де, родитељи су се о-
штро одупрли.

Јелена Бистрицкаја

Јелена Бистрицкаја је
млада, нежна, бледуња-
ва жена, високог чепа,
истурених јагодина, дубоких
тамних очију и дуге црне ко-
се коју носи уназад зачешља-
ну. Нико ко је сретне на ули-
ци не би могао ни да помисли
да је она једна од оних вели-
ких глумица које се рађају са
мо једном или два пута у јед-
ном столећу.

Када се угасе светла на по-
зорници се збива чудан прео-
бражај са овом младом же-
ном. До малопре она је на по-
зорници била Шекспирова кра-
љица, нежна Чеховљева девој-
ка, велика хетера, или интри-
ганткиња Молијерова, а после
тога, кад скине своје шарене
хаљине, постаје обична совјет
ска жена која говори само ру-
ски језик, а њу ништа не ин-
тересује друго него њен посао
и њена кућа.

Бистрицкаја је рођена у Ки-
јеву 1931. године. Отац јој је
био лекар, а мајка медицинска
сестра. За време рата њени ро-
дитељи водили су једну пољ-
ску болницу. После 1945. Јеле-
на је хтела, такође, да постане
болничарка, али када је 1949.
завршила средњу школу поче-
ла је да је занима глума. И же-
ља јој се испунила. Бистриц-
каја је пријемни испит поло-
жила са сјајним успехом, ап-
солвирала академију и добила
професионалну титулу: глуми-
ца. Када је добила диплому
запустила се у позоришту у
Вилни, где је радила три годи-
не и играла све женске ликове
Горкога, Чехова и Арбусова.
Ускоро је постала љубимица
публике. Позоришни критича-
ри су је ковали у звезде. Гера-
симова ју је узео, између три-
десет кандидаткиња, за свој
монументални филм "Тихи
Дон".

Рад на овом филму, који
прича о једној реци, о преде-
лу око ње и о људима који та-
мо живе, воле и умиру, трајао
је три године. Филм има три

Мали театар у Москви, који уопште није мали, јер
може да прими преко хиљаду особа, готово свако вече је
дупке пун; нарочито када игра Јелена Бистрицкаја, велика
глумица Совјетског Савеза. Тада ентузијастички стоје по 24
сата у реду да добију карту; Бистрицкаја је љубимица мос-
ковске публике.

дела, а приказиван је у целој
Русији. Млада глумица одма-
хом по себи представља част.
Једна позната постала је
један појам. Добила је мести-
као "прва глумица" у Малом
театру, у Москви, што већ са-

Бистрицкаја мора уз свој
стари репертоар да игра сваке
године по две нове улоге у
Малом театру, а поред тога
сваке године снима по један
филм.

У свом приватном животу
Јелена Бистрицкаја је веома
скромна. Она је добра дома-
ћица, сама кува, сама спрема
кућу и пере рубље. Само кад
снима за филм узима жену
из центра за кућне помоћнице
да јој помогне. Ни њена гар-
дероба није раскошна.

Јелена Бистрицкаја сматра
да никада не би могла играти
улоге какве се често траже на
западу од глумица. Она се ра-
дује када је људи на улици за-
уштавају да се с њоме руку-
ју и када публика чека на њу
на излазу за глумце да би до-
била аутограм. Она воли Мос-
кву. Због тога није ни насто-
јала да добије мали летњико-
вац у руском стилу какав има
ју многи истакнути културни
радници у Русији. Када јој је
потребан одмор, она га про-
води у неком опоравилишту за
глумце. Лети радо одлази са
мужем на Црно море где се
сунча и плива.

Тачно у 20,30 часова подиг-
ла се завеса у Малом театру.
Давао се комад Горкога. На
позорници је стајала привлач-
на витка жена у црвеној со-
мотској хаљини. Велики ше-
шир са малим велом скрива
дубоке сјајне очи. Нервозне
руке играју се сунцобраном
од чипке. Одјекују прве речи:
то говори Јелена Бистрицкаја.
И онај који не зна нијезлу
руску реч, просто осећа да
све разуме. Када се завршио
први чин провалила је бура о-
тушевљења. Бистрицкаја из-
лази пред завесу, забације вео
и клања се. Најзад, када се за-
веса последњи пут спусти, Би-
стрицкаја одлази у своју гар-
деробу где се "сјајни лептир"
претвара у обичну грађанку
која кроз московске улице жу-
ри своје скромном дому.

Порекло наочара за сунце

Наочари за сунце по-
знате су одавно. Многа
племена која су живела
у снежним пределима
носила су разне врсте
примитивних наочара да
би заштитили очи од
заслепљујуће белине сне-
га. Тако, на пример, Е-
скимци и сад носе нао-
чаре од костију или др-
вета са малим рупицама
кроз које једва могу да
гледају. Тибетанци но-
се наочаре начињене од
длаке.

Прве наочари које се
могу назвати претечма
наших наочара носили
су у 16 веку ходочасни-
ци који су долазили из
Немачке у Рим. Те нао-
чари биле су направље-
не од разнобојног ста-
кла. Забележено је да
су се 1591. године сочи-
ва за наочаре правила
од њилибара. Постоји
чак и једна забелешка
да је неки човек став-
љао свом коњу наочари
од зеленог стакла да би
га тако натерао да једе
сламу, верујући да је
трава. У нашем веку ин-
дустрија наочара може
да захвали за свој успех
филмским звездама ко-
је су тридесетих годи-
на овог века лансирале
наочаре за сунце. Ра-
зуме се, омладина је
прихватила ту моду и
даље је ширила.

КАЛЕНДОСКОП ДОГАЂАЈА

најјефтинији, али калоричан. Електронском мозгу дати су подаци колико је и којих материја потребно човеку и у којим намирницама се оне налазе.

Обрадивши добијене податке, електронски мозак саставио је најјефтиније, али садржином одговарајуће јело. Оно се састоји од четири животиње намирнице: из усољеног говеђег меса, говеђе дигерице, сока од поморанџе и пшеничне или кукурузне каше. Машина је израчунала и цену овог менија: свега 60 динара.

Али, када су научници пробаили обед спремљен по овом рецепту, били су разочарани: не само да га они сами нису могли јести, него су чак и лабораторијски пси окренули главу од њега.

Најме, водећи рачуна само о хранљивости намирница, електронски мозак потпуно је заборавио на једно: човеково чуло укуса.

Време и мода

Две до три хиљаде година пре наше ере жене су носиле одећу веома сличну оној која је била у моди пре две-три године. Статуета нађена на острву Криту представља жену чија одећа подсећа на хаљине наших савременица: широка набрана сукња, низак и танак струк и богат волан при дну. Да би се истакла бедра, испод сукње су ношене наслагне памука које су играле улогу данашњих жипона.

ХИЈАВАТИНО ПЛЕМЕ

Веома ратоборно индијанско племе Ирокези у прошлости често је одлазило у ратне походе. По мишљењу неких стручњака племе је у једно време освојило већу територију, него што ју је некад имала римска империја.

У ствари, Ирокези су група по језику сродних индијанских племена која су насељена у подручју реке Светога Лоренса и језера Онтарио. Ирокези се углавном баве земљорадњом, а живе у резерватима. У америчком грађанском рату за независност Ирокези су били савезници Енглеза. После рата многи су се иселили у Канаду.

По мишљењу неких историчара, у 16. веку (око 1570.) пет ирокешких племена: Кајуга, Мохавк, О-

неида, Онондага и Сенека склопили су такозвани Ирокешки савез, коме је у почетку 18. века приступило и племе Тускарора. Савез је био у сталним борбама са племеном Ху-

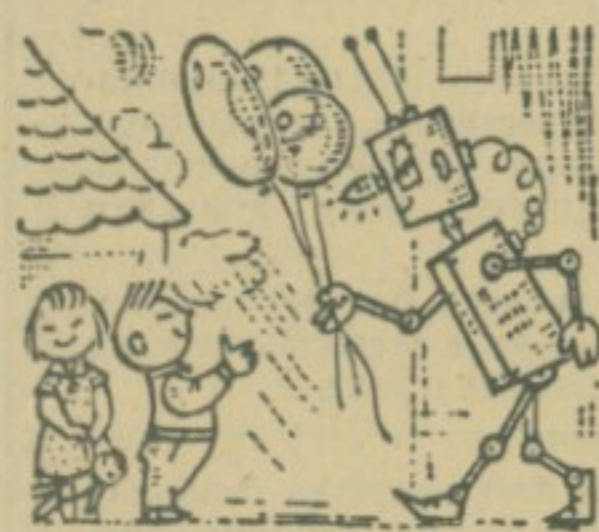
рома и њиховим савезницима Французима. По једном предању оснивање овог савеза Ирокеза приписује се Хијавати, легендарном поглавци Индијанаца Северне Америке.

РОБОТ И ЧОВЕКОВА ИСХРАНА

Колико стаје дневна исхрана човека под условом да уне се у организам само потребне материје и довољан број калорија? Ово питање било је постављено једном електронском мозгу. Истовремено му је стављено у задатак да сам пронађе свакодневни мени,

Робот на улици

Велику радост међу децом у Токију изазвала је шетња јед-

ног робота кроз градске улице. Робот може да иде напред и назад, да се клања и говори.

КЛИН СЕ КЛИНОМ...

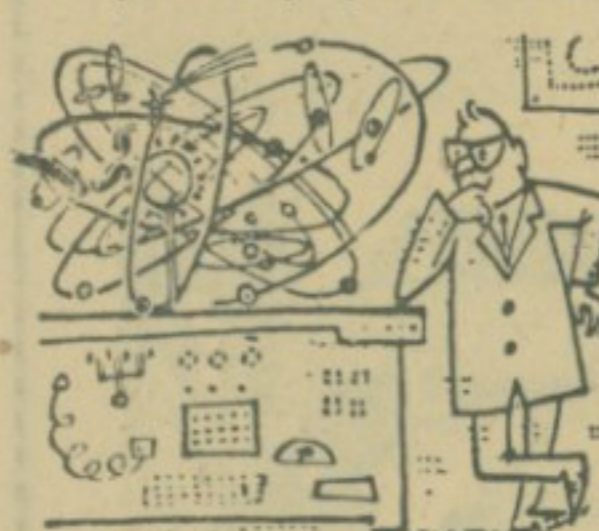
Догодило се то у време другог светског рата. Фашистичка авијација гонила је у Баренцовом мору подморницу совјетског капетана П. Ј. Јегорова, после њеног пробијања у непријатељске воде. Од експлозије првих немачких

бомби покварило се вертикално кормило и подморница је готово отказала послушност. Међутим, од експлозије друге серије непријатељских дубинских бомби, кормило је опет прорадило и подморница се опет послушно покоравала главном крманошу Гусеву.

КОСМОС НА СТОЛУ

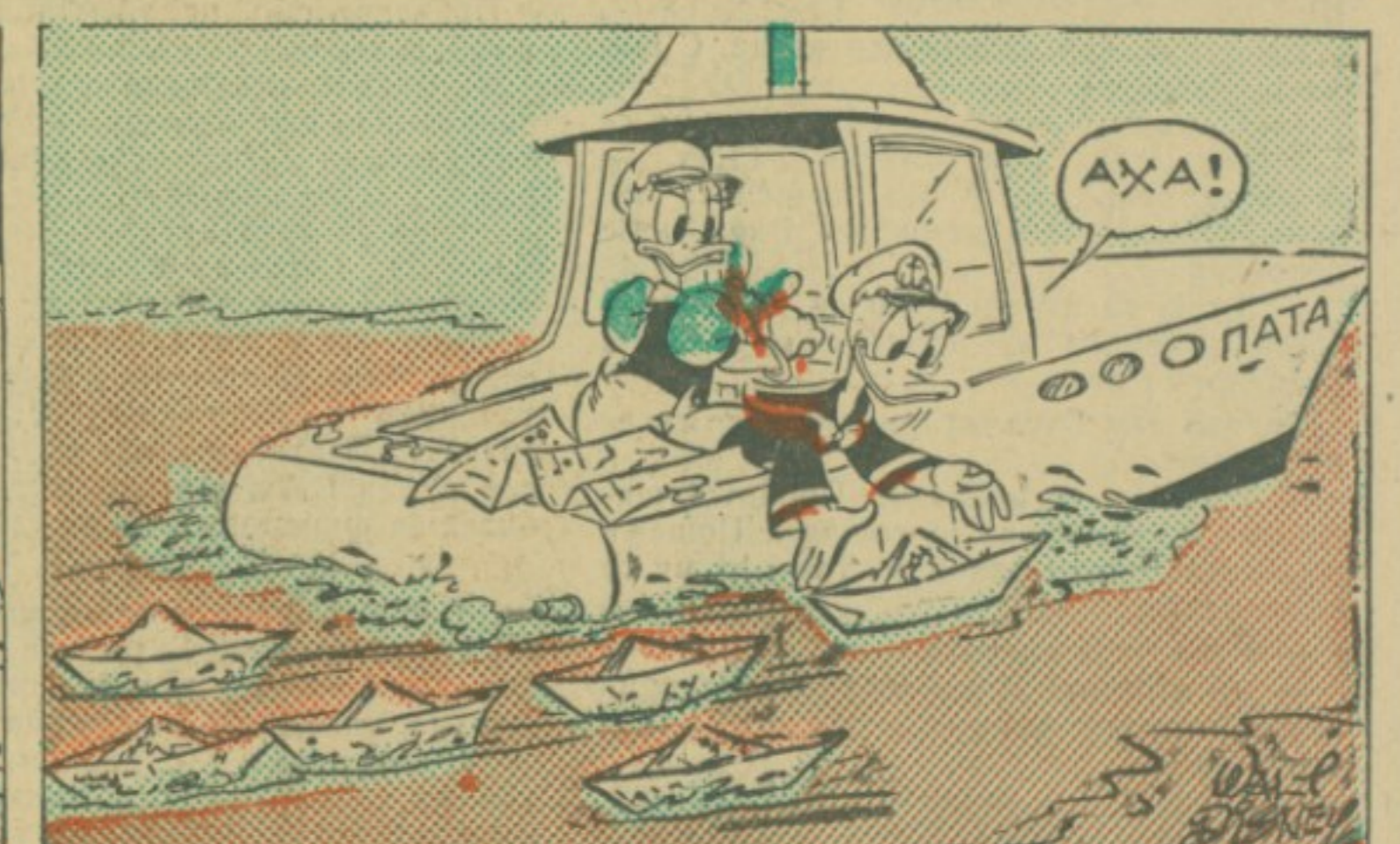
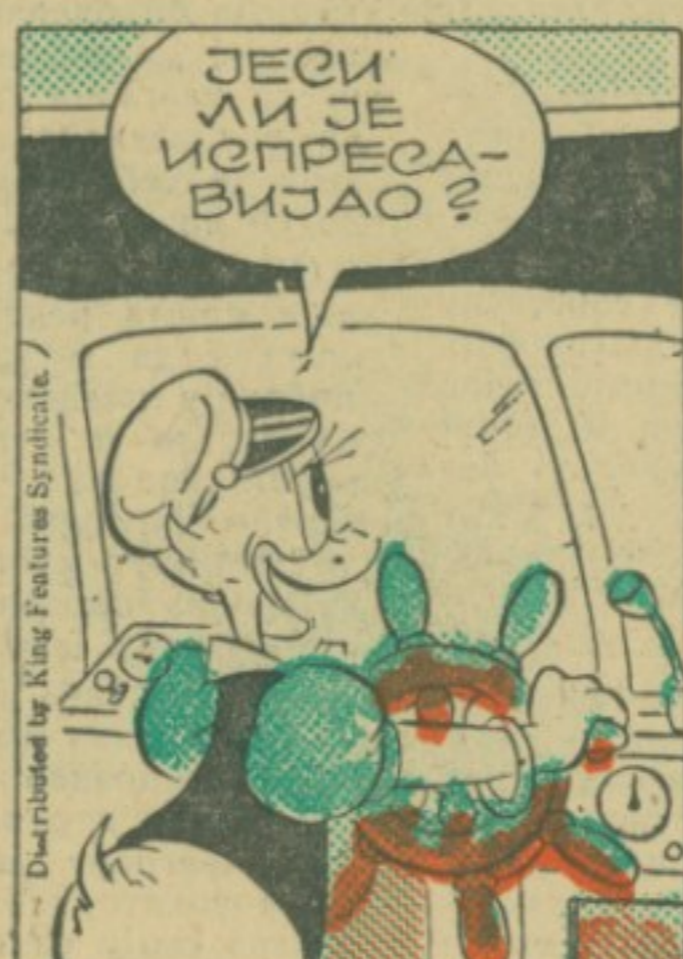
Италијански астроном-аматер Амадео Морини конструисао је макету сунчаног систе-

ма. Мали електромотор гони планете и њихове сателите да се крећу по одређеним орбитама. У центру система је — Сунце.

КАЗНА ЗА КАТТЕРКЕ

У америчком граду Цолијет постоји пропис: свака жена која за време куповања у конфекцијским радњама проба више од шест капута или хаљина, а не купи ниједну, мора да плати одређену новчану казну.

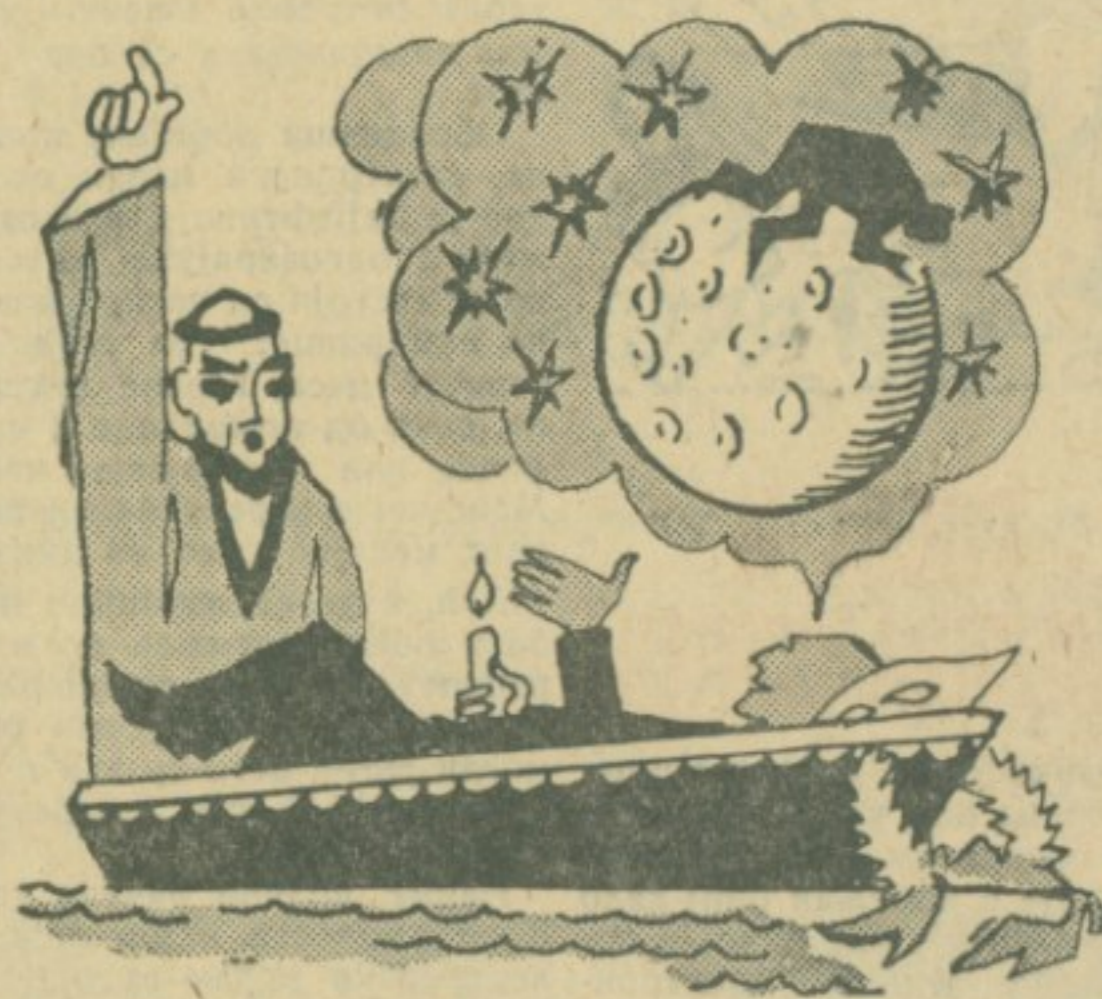

Мађионичарски трик

ПОЗНАТИ СУ МНОГИ УЗБУДЉИВИ МАЂИОНИЧАРСКИ ТРИКОВИ, А ЈЕДАН ОД НАЈКЛАСИЧНИЈИХ ЈЕ ПРОБАДАЊЕ САЂБАМА КОРПЕ У КОЈУ СЕ СМЕНИЛА ЖЕНА. НА СЛИЦИ СЕ ВИДИ СВЕ, ЖЕНА ЈЕ ПРВО УШЛА У КОРПУ, КОЈУ ЈЕ ПОТОМ МАЂИОНИЧАР ЗАКЛОПИО. ЗАТИМ ЈЕ МАЂИОНИЧАР ПО ЧЕО ЈЕДНУ ЗА ДРУГОМ ДА ЗАВАДА САЂБУ У КОРПУ СА СВИХ СТРАНА И ПОД СВИМ УГЛОВИМА. ПУВЛИКА ДОВИЈА УТИСАК ДА ЈЕ ЖЕНА У КОРПИ СВА ИСКАСАЊЕНА, МЕЂУТИМ ТРИК СЕ САСТОЈИ У ОВОМЕ: САЂБА НИЈЕ ОШТРА И ЧИМ УБЕ ВРХ У КОРПУ, ЖЕНА РУКОМ ХВАТА САЂБУ И СКРЕЋЕ ЈЕ У ЖЕЉНОМ ПРАВЦУ. МАЂИОНИЧАРЕВА СЕ РУКА ПОВОДИ ЗА САЂБОМ КОЈУ ЖЕНА ВУЧЕ, ПОСЛЕ ВИШЕ ПРОБАДАЊА КОРПЕ, МАЂИОНИЧАР ДИЖЕ ПОКЛОПАЦ И ИЗ КОРПЕ ИЗЛАЗИ НАСМЕЈАНА ЖЕНА БЕЗ ИЈЕДНЕ ОГРЕВОТИНЕ.

АНЕГДОТЕ

Предсмрћна жеља

Када је познати енглески астроном Џон Хершел лежао на смрти, свештеник кога су позвали његови сродници почео му је говорити о блаженствима што га очекују „на оном свету“.

— За мене би — прекинуо га је Хершел — највеће блаженство било да видим супротну страну Месеца.

Анесџезија и бој

Енглески хирург Џејмс Симпсон (1811—1870) применио је при једној операцији анестезију, употребивши за опијање болесника хлороформ. Тај његов поступак изазвао је страховито негодовање међу црквеним оцима.

— Људима не треба ублажавати болове при операцијама — говорили су они — јер је свештњи послао човеку бол као казну за земаљске грехе.

На то је Симпсон одговорио:

— А зар свештњи и сам није извршио безболну операцију? Јер, вадећи Адаму ребро он је најпре успаво свог пацијента...

А ко је шрећу?

На једној од првих међународних конференција посвећених теорији релативности, неки самоуверени професор Кембричког универзитета обратио се познатом стручњаку за теорију релативности Артуру Едингтону следећим речима:

— Теорију релативности засад знају само три човека...

Едингтон га запита:

— А ко је тај трећи?

4 Шуберт и ја с муком смо извукли из кола потпуно несвесног Гутхајла, везали му руке и ноге, запушили уста и положили га на снег поред такође везаног Харитоновца.

Из шуме се чули кораци. Шуберт и ја легли смо иза кола, с машинкама на готово.

— Ко иде? — тихо сам запитао на руском. — Три!

— Шест. — стигао је одговор.

Да, био је то Глушев. Збир лозинки износио је девет.

— Наши! — са олакшањем је одахнуо Шуберт.

На пут су већ избили партизани. С њима је био Курт.

— Прими „Удава“ — обратио сам се Глушеву једва пригушујући радост. — А истовремено ти у име начелника повера враћам и Харитоновца. Више није потребан.

— То је та птица! Како си је уловио? Али, времена за причање није било. Журјало ми се.

Предао сам Глушеву раније састављену депешу.

— Ту ти је све написано. Прочитај, шифрирај и још данас је пошаљи. Пошаљи и „Удава“ првим авионом. Тамо ће му се обрадовати.

— У то буди сигуран.

— До виђења! И не заборави да припуцаш кад се мало одмакнемо. Камуфлаже ради.

— У реду! — осмехнуо се Глушев стежући руку мени, Курту и Шуберту.

ОПЕРАЦИЈА «УДАВ»

Из казивања совјетског обавештајца И. Лебедева

— Концерт из машинки биће по свим правилима.

Предвече смо, не журећи се, стигли у штаб абвера.

— Све је испуњено по наређењу! — рапортирао сам Милеру. — Убрзо пошто смо кренули натраг чули смо неко пушкарање. Разлог непознат.

Милер је дуго хутао.

— Да, Гутхајл је упао у сопствену клопку — лагано је најзад проговорио. — Данас је наша патрола обила рејон где је било пушкарање. Наћен је Харитоновљев леш. Гутхајл је нестало без трага... Знате ли како су га звали Руси? „Удав“! Ах, Краух, то је велики губитак за фирерову војску.

*

До краја приче није остало још много. Убрзо се Удав-Гутхајл нашао у Москви пред преким судом. Признао је да је намеравао да се као курир позадица из Бреста увуче у одред Глушева, да га уклони с командног положаја и да заузме његово место. После тога лако би

ликвидирао читав одред: у сличним словима „Удав“ је имао великог искуства. Да би операција била што веродостојнија, „Удав“ је у околини Бреста основао илегалну групу чији чланови нису ни подзривали да њихов руководилац, који је себе називао Стахо, није нико други до „Удав“.

О тој групи Гутхајл никоме од Немана није ништа рекао. Тиме је хтео да се осигура да му ревности гестаповци не побркају планове. То његово неповерење спасло је наше илегалце. После извесног времена, та група се припојила одреду Глушева. А конспиративна Петрушевичева кућа на периферији Бреста није била проваљена све до краја рата и добро нам је послужила.

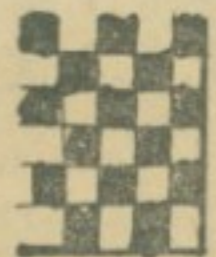
Што се тиче Харитоновца, Гутхајл га је саслушавао толико дуго само да би од њега дознао и најмање појединости из живота и деловања одреда, а, нарочито, његовог команданта Глушева. То је провокатору било потребно да лакше одигра своју улогу. Требало је да Хари-

тонов доведе Гутхајла до догора партизана. Тамо је намеравао да га ликвидира. Јер, Гутхајл није волео да оставља сведоке...

По пресуди војног суда Гутхајл је био стрељан. Такав је био „Удав“ неславни крај.

ТАРАШ

МАРШАЛ

би погрешно. Систем правила која је он прописао није имао трајну вредност, јер је утврђено да се шах може играти и мимо ових правила и боље.

Мало је познато да је за Тарашево име везана и титула велемајстора, коју су му подарили и његове присталице. Тадашњи светски првак Емануел Ласкер носио је титулу светског мајстора. Али, наспрот томе врхунском називу уведена је титула велемајстора, која је брзо прихваћена и постала сан најбољих шахиста.

У свим убвеницима шаховске теорије налази се забележена „Тарашева одбрана“. То је један посебан начин третирања даминог гамбита од стране играча са прним фигурама, који је, као и у много других случајева, добио име по аутору.

Американец Франк Маршал био је шаховски романтичар. Њега су у шаху интересовале комбинације и жртве фигура. На интернационалном турниру у Паризу 1900. године победио је врло брзо мајстора Берна, — већ у 18 потезу. Партија се тако брзо завршила да Берн није ни сти-

године победио је и Тараша у мечу који је игран у Дисендорфу и Минхену. Резултат је био 8:3 уз три ремија.

Тараш и Маршал били су шаховски ривали, па су се још пре меча са Ласкером међусобно сусрели 1905. године у Нирибергу. Тараш је био убедљиво бољи од свог прекоморског ривала: добио је осам партија, само је у једној био поражен, док се осам партија завршило ремијем.

Из њихових сусрета потиче и необична прича о једној прекинутој партији. Тараш је стајао боље и по шаховским правилима требало је да порази Маршала. Али, то је било узалуд. Победнички потез није могао да буде пронађен, а време за наставак партије само што није дошло. Анализа варијанти које су водиле жељеном и нерешеном резултату или — што је још горе — поразу, била је одједном прекинута. У суседном дворшћу зачуо се плач бебе. Одмах се то још једном поновило. Тараш је нехотично погледао на поље — А3 — које је било слободно. Брза анализа га је уверила да довођење топа на то поље доноси победу. Весело је кренуо у турнирско дворану и у наставку одиграо топом на поље А3. Маршал, аутор многих изненађења, био је овога пута изненађен и поражен. Није могао ни да сања да клица његовог пораза лежи у плачу непознате бебе.

Судбоносан скок

Неки историчари сматрају да је најдраматичнији скок у историји изведен у давној прошлости. Неки Џон Свен из места Шепвика, у Енглеској, био је осуђен на смрт због тога што је учествовао у завери против краља. У два скока успео је да побегне од стражара. Та два скока, један за другим, дали су му предност да би побегао. Доцније су тачно измерени. Оба скока по дужини износила су: 12,47 метара.

У аналима шаха значајно место заузимају доктор Зигберт Тараш и Франк Маршал. Ова два толико различита човека имала су само једну заједничку црту: неизмерну љубав према шаху, коме су поклонили велик део свога живота.

Доктор Зигберт Тараш рођен је у Вроцлаву 5. марта 1862. године. Медицину је завршио када је имао 23 године. Титулу шаховског мајстора освојио је на турниру у Нирибергу 1883. године и убрзо постао кандидат за првака света у шаху. Искуство лекара хтео је да пренесе и на шаховску таблу, јер је сматрао да се шах може играти по унапред датим рецептима. Тако је, по његовом мишљењу, требало брзо развијати фигуре: у сваком потезу по једну. Са истом фигуром играти два пута било

МУДРИ ХАЛИД

Стари Халид живео је у забаченој улици Багдада, али је у њој било увек живље него у главној улици, јер је свет долазио Халиду да чује његове речи, чија је мудрост била скупља од злата.

Памет је скупљао на својим путовањима, а њих је било као звезда на небу. Као што је путник у пустињи увек у страху да не остане без воде, тако је и Халид увек страховао да не исцрпи ризницу знања. Увек ју је допуњавао мислима које је изговарао и чуо у разговору са људима, који су били чисти од таштине и злих мисли. Млади људи били су, такође, његови мили гости. Они су му речима слатким као мед говорили о својим жељама, а он их је даривао мислима из богате хазне свог искуства.

Људи су говорили да његови родитељи нису погрешили што су му дали име Халид, јер Халид значи остатке. Његове мудрости остале су у сећањима његових савременика, а неке су пребродиле векове до наших дана.

— Ако мудрост и поштење нису вечити, очда шта може још друго бити? — питали су једном Халида.

— Може и зло, али чујте

причу. Кад сам био на једном путовању упознао сам богатог и моћног Гаразу. По ономе што је радио ни су му родитељи дали погрешно име, јер Гараз значи мржња и освета. Велике паре смањиле су његову памет, па једнога дана отпусти верног слугу Хасана, чије име значи добар и леп. Хасан је код Гаразу провео пола века свог верног и мучног живота. Хасан ме посети и пожали се на своју горку судбину, а ја га примих у своју пратњу, јер сам био уверен да онај који је био веран своме господару више од пола живота, да не такав бити до краја код новог господара. После Хасана посети ме Гараз и прекори ме што примих његовог слугу.

— О моћни Гаразе, рекох му. Ничим не можеш опрати своје име. Њега ти је судбина доделила, јер да тобом не владају мржња и освета, ти не би старог Хасана избацио на улицу. По што си побрао сочне плодове његове снаге и верности и њима увећао своју моћ и богатство, ти си га бацио на улицу. Ти си од оних људи који виде један грех а слепи су за хиљаду добрих ствари. Ако ти име икад буде остало, помињаће се само по злу.

ПОТЕРА ЗА ТИГРОМ WALT DISNEY

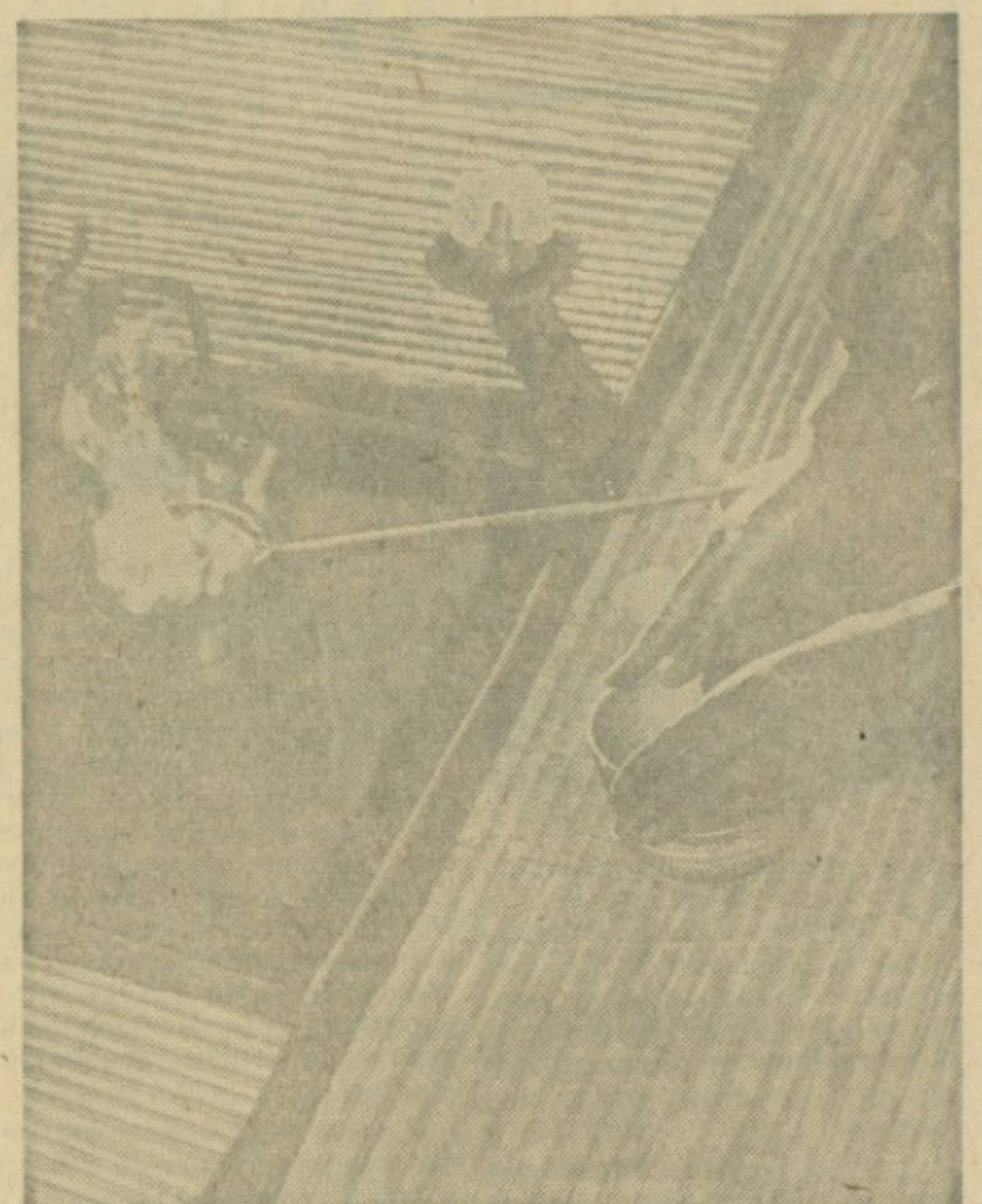
ПИЈЕЊЕ ЧАЈА — ТРАДИЦИЈА У ЈАПАНУ

КОТЛИЦА ЈЕ ПОСТАВЉЕН У МАЛО УДУВЉЕЊЕ НАЧИНЕНО ИЗМЕЂУ АСУРЕ ОД ПИРИНЧАНЕ СЛАМЕ, ЗВАНЕ ТАТАМИ.

ВОДА СЕ СИПА У КОТЛИЦА ВАМБУСОВОМ КАШНИКОМ СА ДУГАЧКОМ ДРШКОМ.

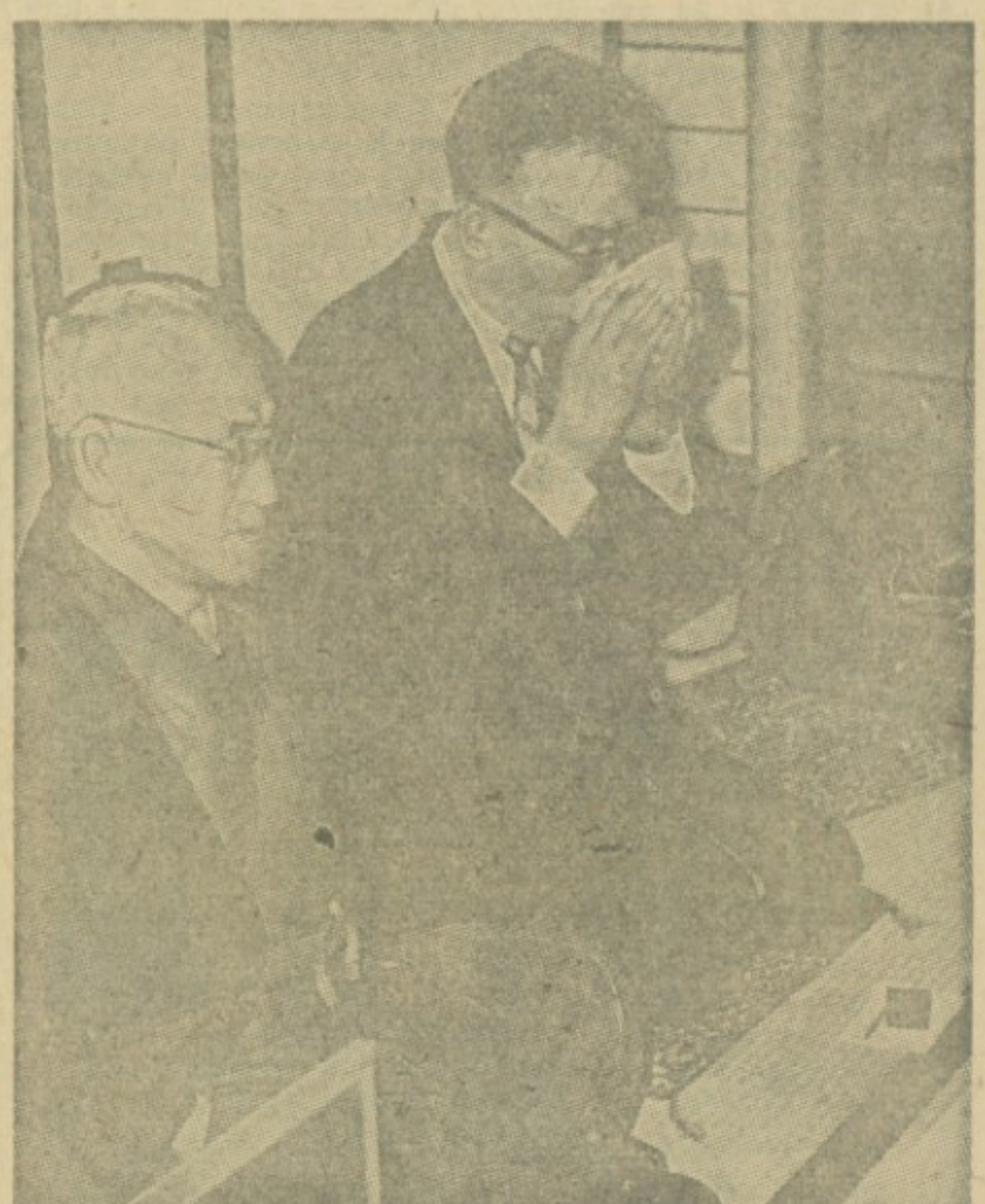
ВОЛОМ СЕ РУКУЈЕ ВЕОМА ПАЖЉИВО, ЈЕР ЈЕ ОНА ВЕРОВАТНО ПОРОДИЧНО БЛАГО.

ДОМАЊИЦА СКОРО ПОВОЖНИМ ПОКРЕТИМА СИПА КИПУЋУ ВОДУ НА ЛИСТОВЕ ЗЕЛЕНОГ ЧАЈА: ОВА (ПОШТОВАНИ ЧАЈ).

ТО НИЈЕ САНУН ЗА БРИЈАЊЕ ПО КОЈЕ ДОМАЊИЦА „УДАРА“ СВОЈОМ ВАМБУСОВОМ ЧЕТКОМ, ВЕЋ ЧАЈ ПО ЧИЈОЈ ПОВРШИНИ ТРЕВА ДА ПЛИВА ЗЕЛЕНА МАХОВИНА.

ОВАЈ ЈАПАНЦА, КОЈИ КЛЕЧИ ПРЕМА СТРОГОМ ЈАПАНСКОМ ОБИЧАЈУ ТРУДИ СЕ ДА ЗАБОРАВИ НА СВЕ СВОЈЕ БРИЈЕ ДОК ПИЈЕ ЧАЈ.

П олазећи од принципа да је оно што је старо и вредно, сваки Јапанац ће се потрудити да свом госту објасни да је на Далеком истоку чај био у моди још у IV веку. Међутим, обичај да се листови чаја преливају врелом водом потиче из XVII века.

Духовну вредност овог напитка најпре је учио оснивач будистичке секте Зен, чије су школе за размишљање данас нарочито у моди са обе стране Атлантика. Према предању овај калуђер, Бадидарма, једнога дана док је размишљао о ономе што је била његова главна преокупација, задремао је. Да би себе казнио због овог страшног греха, исекао је сам себи трепавице и од танких длачица које су пале пред његове ноге никли су први струкови чаја.

„Соба за чај“ — каже један јапански филозоф увек је била оаза у тужној пустињи нашег свакодневног живота. — „Церемонија чаја је геометрија морала, јер она учерићује односе наших осећања са свима“.

За време ратова, ритуали с чајем бивали су крајње компликовани. Један од обичаја је налагао да се око боле са чајем сакупе противници који су желели да се помире. Тако — прича се — многа ратоборна расположења стишавала би се без проливања крви после понижене шољице чаја.

Ритуал служења чајем

Госта позваног на чај у јапанску кућу воде кроз врт, диван пејзаж, где му дају да опере руке и испере уста водом из неке старе камене посуде налик на шкољку. Пошто одјекне гонг неколико пута, уводе га у мали једноставан павиљон. Међутим, постоје и раскошни примерци ове врсте архитектуре, међу којима је посебно интересантан и симпатичан Сребрни павиљон, сagraђен у XV веку у Кјоту, који је и данас веома посећен. Цела његова унутрашњост украшена је сребрним листовима.

Пре уласка у павиљон гост обавезно скине ципеле и сagne се да би прошао кроз један мали отвор који треба да га подсети на покорност. Када уђе, домаћица му понуди чајбутом, то јест јастуче на поду на коме треба да остане што дуже у клечећем положају, као и остали у одаји. Што дуже буде издржао сматраће се учтивијим.

Сама одаја у којој се служи чај нема никаквог намештаја. У једном углу, у некој старинској вази налази се једна или две гранчице или само један цвет, а на зиду какемоту, то јест слика на свили. Госта прима домаћин или домаћица, уз дубок поклон. Да би се чај послужио по свим прописима, потребна су дуга и упорна вежбања.

Сам ритуал служења чајем почиње уношењем потребних ствари: боле (суд без дршке), кутије са листовима или прахом чаја, кашике, суда са чистом водом, кашике од бамбуса са дугачком дршком, мале млатилице од бамбуса сличне четкици за бријање. На мангалама, монтираним на земљи, најпре се загреје вода. Када она узаври, обичај налаже да се њено зујање мало саслуша, јер подсећа на „жубор ветра у боровој шуми“.

Пошто се листови или прах чаја прелију врелом водом, бола се пружа госту који испија само један гутљај ове тамнозелене укусне течности и пружа је свом суседу. Последњи испразни посуду до дна и наново је додаје домаћину, који је испира и тако испрану даје је госту да би јој се дивио. То можда изгледа чудно, али бола скоро увек представља велику вредност, јер је стара и више векова. Због тога лепо понашање захтева од госта да јој се диви.

Као повод за служење чаја може да послужи: и снег који се управо забелео по крововима кућа; и пуњ месец, цветанье и листанье дрвећа, или пак нечија рођендан, или каква годишњица.

ЧУДНА ОСВЕТА

Један грађанин Морингтона, у америчкој савезној држави Арканзасу, позвао је вртлара Џона Џонса да му уреди травњак. Лепо су се погодили, али кад је травњак био уређен, Џонс је тражио да му

се плати. Међутим овај грађанин није хтео да му исплати што је био дужан, па је вртлар Џонс „своје дело“ разрезао на мање квадрате, натоварио их на камион и одвезао у свој врт.

ДОЛИЈАО...

У јуну 1894. године Недељко Марковић-Путинић званично је оглашен за хајдука, јер се био одметнуо од власти. Две године провео је у тадањем топличком округу (околуно место Прокупље), па је прешао у Турску, а одатле

у Црну Гору. Ту је променио име и као Милош Николић оженио се. У Црној Гори живео је неколико година. У августу 1904. године појавио се у Београду, мислећи да га нико неће познати, али се преварио и био је ухваћен као озлоглашени хајдук.

ИЗЛОЖБА НАЛЕПНИЦА

У дому туризма у Варшави недавно је одржа прва међународна изложба хотелских, авионских и бродских налепница. На изложби

су се могле видети налепнице из 65 држава. Изложба је показала да и обична налепница може да буде право уметничко дело.

ДО ЧИКАГА ПРЕ 70 ГОДИНА

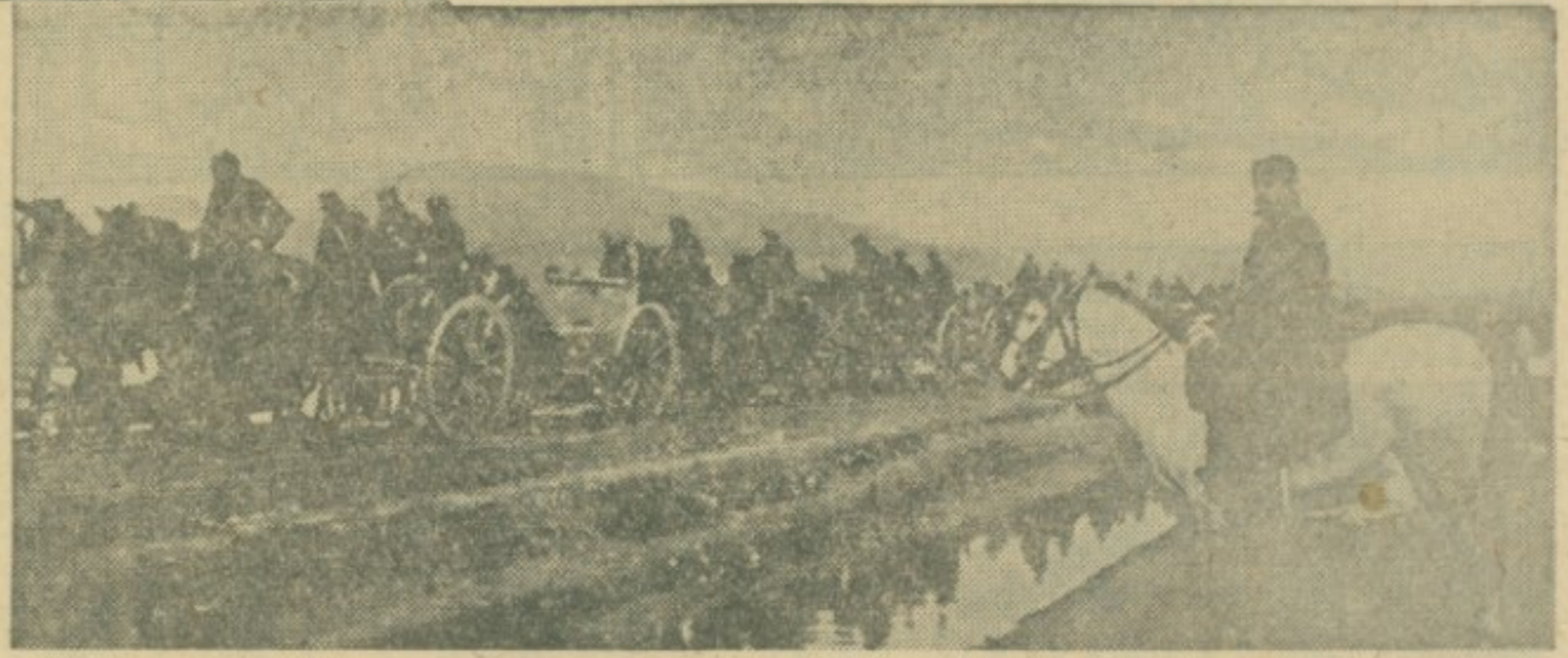
За светску изложбу у Чикагу, 1893. године, била су организована и путовања. Од Новог Сада и Београда до Чикага и натраг цео пут, са бављењем на изложби, трајао је 40 дана. Укупна цена подвова железницом и бродом у пр-

вој класи и сви остали трошкови износила је 1.200 форината (око 2.500 динара у злату). За свих 40 дана путника је био обезбеђен стан и храна, тумач и улазница за изложбу. Посебно се плаћало само пиће.

СРПСКА ПЕШАДИЈА НАСТУПА ПОД ЈАКОМ ВАТРОМ ПРОТИВ АУСТРОУГАРСКИХ ТРУПА КОЈЕ СУ ПОСЕЛЕ СУВОБОРСКЕ КОСЕ (слика горе); КОМАНДИР ТОПОВСКЕ ВАТЕРИЈЕ ПОСМАТРА МАРШ СВОЈЕ АРТИЈЕРИЈСКЕ ЈЕДИНИЦЕ КОЈА, СНАБДЕВЕНА НОВОМ МУНИЦИЈОМ, КРЕЉЕ КА ПОЛОЖАЈИМА НЕПОСРЕДНО ПРЕ ПОЧЕТКА ПРОТИВОФАНЗИВЕ СРПСКЕ ВОЈСКЕ

(Слика доле).

ВЕЛИКА ПОБЕДА НА

КОЛУБАРИ

Почетком новембра, после веома тешких двомесечних борби, српска војска је била принуђена да напусти положаје на Дрини. Замисао је била да после повлачења прими одсудну битку код Уба и Ваљева. Од тога се, међутим, морало одустати због преморености бораца, непотпуности јединица, оскудице у муницији, нарочито артиљеријској, па и због снажног притиска аустроугарске војске. Стога је врховна команда наредила повлачење до Колубаре и Љига. Али, ни на тим, иначе, веома погодним положајима није се могла примити одсудна битка, него је у сталној борби настављено повлачење ка Сувору. Да би се скратило фронт, напуштен је и Београд и терен чак до Космаја.

Неизвршено наређење

Двадесет трећег новембра, стотине аустроугарских топова засипало је убитачном ватром врхове Космаја. Притишњени са свих страна, српски пешаци су почели да узмику. Ситуација је била критична. Аустријски пешачки стројеви су, под заштитом ватре својих артиљераца, угрозили једну

српску батерију која је остала без непосредне заштите. Да нештећени топови не би пали непријатељу у руке, командир батерије је наредио да се изваде затварачи, а после тога да се посада повуче. Два артиљераца, нишаниња Лазар Чокић и послужилац Јаков Шарчевић нису извршили добијено наређење. Остали су поред својих топова. Решили су и да погину, али да не одступе.

Јаков је додавао муницију. Лазар је сам пунио, нишанио и окидао. Тако је брзо гађао да је изгледало да цела батерија дејствује. Кошени картричом ватром из Лазаревог топа, густе стројеви Аустријанаца почели су да се повијају и ломе. Но и непријатељске гранате су све чешће и све ближе звиждале око глава храбрих артиљераца, али, они су и даље упорно косили редове аустроугарске пешадије.

Охрабрени јунаштвом ове

двојице тобица и остали артиљерици су се вратили на положај напуштене батерије. По ставили су затвараче и из свих оруђа осули картричну ватру. Аустријанци су се морали повући.

За јуначко држање у борби на Космају Лазар Чокић добио је Орден Карађорђевог звезде.

Неочекивана противфанзива

Притисак непријатеља појачавао се и на положај прве армије на Сувору. После огорчених борби, Аустријанцима је пошло за руком да 28. новембра пробију фронт на Сувору. Оценивши да то може довести до разбијања Прве армије, њен командант генерал Живојин Мишић је, упркос противљењу начелника штаба врховне команде војводе Путника, наредио повлачење западно од Горњег Милановца, да би затим прешао у противфанзиву.

После повлачења српске војске, аустроугарске трупе су кренуле у наступање, али су због отпора српских заштитница ишле споро и обазриво. Пuteви су били врло слаби, снабдевање отежано, па их је то још више замарало, а на беспућима Суворора остала су многа њихова артиљеријска оруђа.

За то време српска војска се добро одморала, попунила новим људством и муницијом, нарочито артиљеријском, која је стизала на необичан начин. Наиме, муниција је била француска и у задњи час се установило да је метак за 2,5 мм био дужи од нашег топа. Стога је муниција демонтирана у Нишу, празне чауре возом вожене у Крагујевац, тамо скраћиване, опет враћане у Ниш и одатле упућиване на фронт. Велику заслугу за то имају и железничари. Њихове локомотиве су са по једним вагоном чекале под паром и чим би се у вагон убацило 300 чаура највећом брзином су журиле за Крагујевац и отуда се враћале са скраћеним чаурама.

Првог децембра врховна команда дошла је до закључка да је сазрео тренутак за противфанзиву. О томе је обавестила армију, али још није била одредила почетак противфанзиве. Командант Прве армије, генерал Мишић је истог дана по подне обавестио врховну команду да ће 3. децембра изјутра прећи у напад.

Тачно у три сата српски топови су са образака Рудника својом грмљавином најавили почетак велике победоносне колубарске битке.

У свануће је српска артиљерија удвостручила паљбу. Из блањавих ровова су искакали српски борци и у неодрживом налету, под кишом куршу ма упали у непријатељске положаје и освојили их. Збуњени изненадним, неочекиваним

нападом, жестином и силином удара аустроугарски војници су окренули леђа.

Само два часа после почетка битке у штаб Прве армије су почели да стижу извештаји о успесима, а ускоро и први весници победе, заробљеници.

Борба се и даље водила несмањеном жестином на целом фронту.

Већ 4. децембра јединицама Прве српске армије пошло је за руком да заузму гробан Суворора, а трећег дана битке непријатељске трупе биле су потучене у долини Колубаре, па је почело њихово гоњење.

Сам заробио четрнаесторицу

И на Космају је српска војска сломила Аустријанце и одбацила их ка Сопоту. За на ступање једног српског батаљона било је потребно да се претходно извиди пут и положај непријатеља. За тај задатак јавио се добровољно наредник Јован, родом из ужичког краја. Он је затражио одобрење командира да тај задатак изврши сам, без икакве пратње.

Пошто је удовољено његовом захтеву, пошао је обазриво путем ка Сопоту. Нигде ни трага није било од непријатеља; као да је у земљу пропао. У Тресињи је Јован наишао на кафану крај пута. Обазриво је пришао прозору. Унутра су били аустроугарски војници. Седели су за столовима и пили ракију. Прилика за препад била је веома повољна. Јован је пришао вратима, узео пушку „на готово“ и из свег гласа викнуо: „Предајте се“!

У кафани тајпа. Аустријски војници просто нису могли веровати да је то истина. Многи су помислили да неки њихов друг збија шалу. Убрзо је сви ма било јасно шта се дешава. Тројица су намах полетела ка вратима. Али нису могли изаћи. Сачекао их је наредник. Једнога је оборно, а друга двојица су се вратила. Онда ни наредник није чекао да дођу к себи. Потегла је пушку на преплашене војнике и викнуо: „Предајте се сви или ћете изгинути“!

Збуњени војници нису имали куд. Послушно су дигли руке и на наредникову команду кренули у колони по један ка Космају. Било их је 14. Пет наести је заувек остао у селу.

Ослабљена чета савладала читав батаљон и батерију топова

Разбијени аустроугарски пукови безглаво су бежали ка Сави и Дрини. Ноћу између 6. и 7. децембра две дивизије 15. аустријског корпуса одступиле су преко Љига, остављајући јаке заштитнице на десној обали и зановиле у селима на левој обали реке.

Тада је један батаљон 6. прекобројног, дука са свега

Тачно пре педесет година српска војска је у трећој бици коју је водила у првом светском рату постигла једну од најзначајнијих победа. Та битка, која се водила на фронту широком око 200 километара — од Београда до Гуче — и трајала месец дана (од 16. новембра до 15. децембра 1914. године) веома је занимљива по начину извођења, а највише по избору тренутка за прелазак из дефанзиве у противфанзиву.

бије протеран је и последњи аустроугарски војник. У Србији су остали само они који су били заробљени.

Тако се завршила велика битка у којој је само за два наест дана заробљено: 323 официра, 43.000 војника и подофицира, заплена 142 топа, 60.000 пушака, два авиона и много друге опреме.

Иначе у току целе 1914. године Аустријанци су изгубили 7.592 официра и 262.212 подофицира и војника, а српска војска изгубила је 132.000 људи.

Због неуспеха у рату против Србије, командант аустроугарске балканске војске генерал Похорек је смењен, а командант Прве српске армије, генерал Мишић је за заслуге у колубарској бици постао војвода. Око оцена његових заслуга ишло се у две крајности. Једни су прецењивали његову улогу, а умањивали заслуге врховне команде, други су обротно занемаривали његов допринос. Његове заслуге, нарочито у избору тренутка за противфанзиву су, међутим, неоспорне, али се не може занемаривати ни улога врховне команде.

*

Већ 15. децембра ослобођен је Београд. Са територије Ср-

НУЖДА ЗАКОН МЕЊА

Амерички хирург Вилијам Светлости није било и јам Горкас, 1898. године, нашло се необично решење је принуђен да над ње: операција је извршена једним војником хитно из-на под светлосту коју је врши хируршку интервен-давала једна тегла напу-цију. То се десило на Ку-њена свима.

ЗЕЛЕНА КОКОШЈА ЈАЈА

Већ више од месец дана кокошка једног становника Албероне, у Италији, носи по два зелена јајета на дан — једно у 10, а друго 17 часова.

Ова необична појава, за коју су се заинтересовали многи стручњаци, засад још није објашњена. Кокошка се ничим не разликује од осталих својих „сродница“ у кокошарнику: храни се истом храном као и оне, а раније је носила обична бела јаја. Сада су, међутим, њена јаја зелена као млад грашак и знатно су тежа од нормалних, а по укусу су иста као и сва остала.

НАЈВЕЋА НАГРАДА

Тенсен, један од највећих певача у историји Индије, добио је, прича се, награду за један једини концерт у износу од 3.345.000 долара. Концерт је приређен на двору индијског владара Акбара Великог (1542—1605).

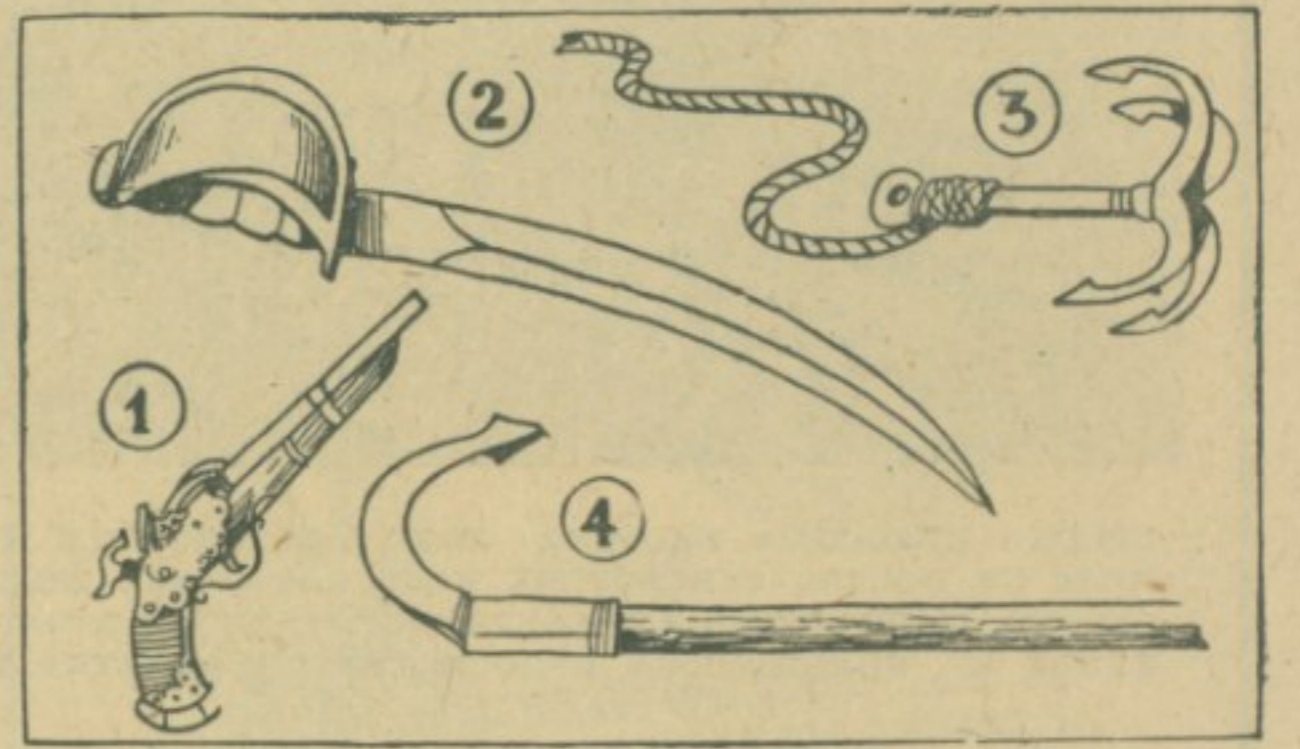
ЗАБОРАВЉЕНИ ЧИНОВНИЦИ

У Риму је тек недавно расформирана Управа за изградњу водовода у италијанским колонијама. Иако је Италија давно већ изгубила своје колоније, ова установа и даље је постојала, а њених тридесет службеника редовно су примали своје месечне плате. Како је у Италији законом о службеницима у радно време забрањено решавати укрштене речи, читати новине и књиге, њих тридесеторица су наизменично одлазили да се шетају по граду да би бар тиме убиле време.

ПЕПЕЉУГИНА НОВОГОДИШЊА ПРИЧА WALT DISNEY

КО СУ БИЛИ ГУСАРИ

Оружје и мали ленгери са четири крака

Чим би се пиратски брод нашао уз бок противничког брода, посада би хитнула ленгере и то два различита типа: први (сл. 3) на ужету служио је да се закачи за ужад непријатељског брода, а другим (сл. 4), на дугачкој дрвеној дршци, хватана је ограда противничког брода. Пирати би тада јуришали са прамца свога брода наоружани пишто-љима (сл. 1) и тешким сабљама (сл. 2).

Бекство Олонца

Олонец, и даље преобучен у шпанског војника, остао је неколико дана у Кампешу. Обећавајући слободу двојици црних робова, он је успео да их приволи да му нађу чамац. Тако су заједно једне ноћи без месецине напустили обалу Кампеша. Када су стигли на Острво корњача весеље којим је дочекан Олонец превазишло је оно код Шпанаца у Кампешу, кад су мислили да је погинуо. Двдесетак флибусти-ра му је приступило. Један од њих рече: „Хтели бисмо да пловимо под твојим заповедништвом. Новца имамо до-вољно да бисмо купили један брод; хоћеш ли да нам бу-деш заповедник?“

Гувернеров брод

За то време, гувернер Хаване се био снабдео малом фре-гатом наоружаном са 10 топова на којој се налазило 80 елитних војника, упућених противу Олонца. Чим је сазнао за новост, пират рече својим људима: „Припремите се. Ускоро ћемо бити на палуби фрегате“. Олонец је одржао своје обећање. Фрегата је била изнста-њена у једном малом заливу, где се била укотвила. Пирати су је бомбардовали пуних 6 часова, а затим су се, иако ма-лобројни, успузали на фрегату и освојили је.

ПРОМУЋУРНИ ЈЕНКИ

Прошло је 400 година од рођења Вилијема Шекспира. Тај датум прослављен је у Америци. Међутим, неки сматрају да за ову прославу у Америци има велику заслугу неки Финес Барнем који је живео у прошлом веку.

Барнем је био врло про-мућуран човек. Он је у Њујорку држао приватан музеј разних реткости. Године 1844. он је обилазио Европу у пратњи свога ке-пеца Томе Палчића. У Стратфорду је видео малу врло неугледну касапницу

на којој је писало да је то кућа у којој се родио Ви-лијем Шекспир.

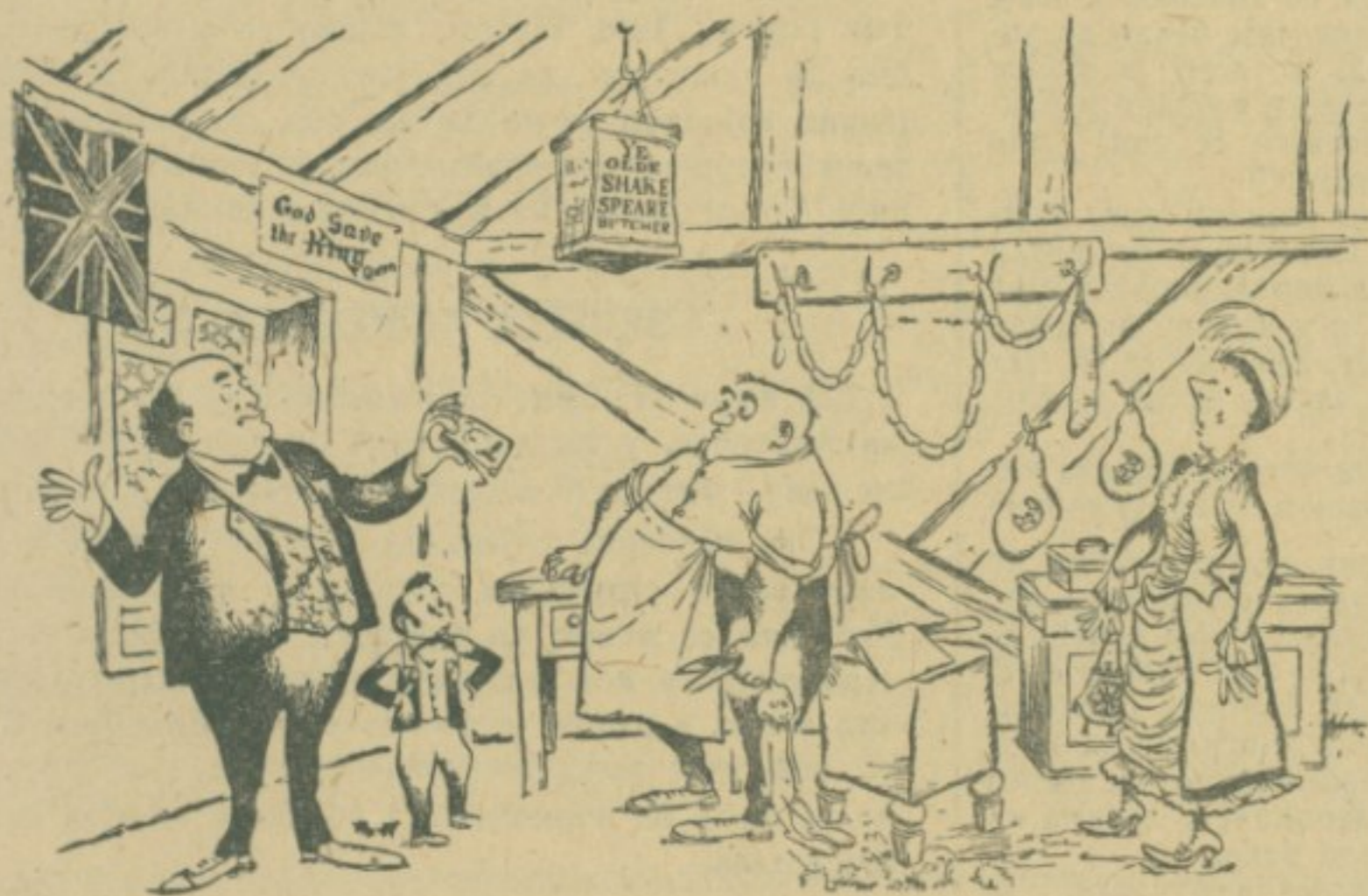
Барнем се није двоумио. Одмах је понудио касапину лепу своту новца да му уступи ту кућу и овај је пристао. Барнем је одмах растурио кућу, па све ње-не делове превезао у Њу-јорк и монтирао је у дво-ришту свог музеја.

То је изазвало праву бу-ру огорчења у Енглеској. Један богати Енглец одмах је Барнему понудио 3.000 фунти, што је у оно вре-ме био велики новац, да му прода ту кућу. Барнем

је одбио, али је на кра-ју ипак пристао да је про-да за 4.000 фунти. Међу-тим, пре него што ју је продао он је успео да на-прави готово исту кућу коју је задржао у музеју. Ову кућу многи су посе-ћивали и, разуме се, пла-ћали улазницу. Од тог до-ба, кажу, Американци су почели више да се интере-сују за Шекспирова дела, која су данас позната ши-ром Америке, као и у са-мој Европи. Барнем је ина-че зарадио велику суму захваљујући овој својој довитљивости.

Ко је газда?

Француски институт за испитивање јавног мњења обра-тио се мушкарцима с пита-њем: „Ко господари у вашој кући?“ Анкетом је било обу-хваћено свега 500 мушкара-ца. Три стотине пет анкети-раних одговорили су: „Моја жена“, а њих 194 — „моја та-шта“. Само један од пет сто-тина одлучно је изјавио: „Ја“. Приликом проверавања утвр-ђено је да је овај човек од-пре четири године — удовац

Шах са фискултуром

У Хамер парку у Хамбургу, љубитељи шаха могу да играју шах под ведрим небом и на свежем ваздуху, али са огромним фи-гурама, које сами покрећу. „Кибицери и про-фесионалци“ уживају у овој забави. Једини проблем је тај што с времена на време не-ког од играча матира — врућина.

Колиба на бензински погон

У једном делу Енглеске ушли су сада у моду аутомобили са крововима од сламе. Ти кровови подсећају на кровове сељачких ку-ћа у старо време. Овај украс, разуме се, нај-боље пристаје старим аутомобилима који су израђени пре неколико деценија.

Идеја је била потпуно логична и наметала се сама од себе: авион који се као од шале може подићи на велику висину, могао би такође да за свега неколико часова пренесе човека преко таквих планина за чије је покоравње пешице потребно много времена.

У јесен 1910. године у Милану је било одлучено да се организује „недеља авијације“. Организатори свечаности, жељни сензације, одредили су награду од 70.000 швајцарских франака ономе ко први прелети Симплонски превој и стигне у Милано долазећи из Швајцарске. Лет се могао обавити било којег дана у седмици од 18. до 24. септембра; маршруту Бриг—Милано требало је савладати за 24 часа са дозвољеним успутним слетањем у било које доба и на било ком месту.

Такмичење је привукло огроман број радозналца. Један савременик је забележио: „У Бриг је похрлила река странаца. Возови који су 17. и 18. септембра стизали у овај стари градић били су препуни. Чак су и теретни вагони и вагони за стоку били кратки оних који су жудели да виде „летеће људе“.

У Бригу су за авионе били изграђени специјални хангари, а преко Симплон била је спроведена телефонска линија да би се могле пратити све етапе лета. Дуж предвиђене линије лета било је организовано дванаест сигналних пунктова и четири станице за ваздушну брау помоћ. Уз све то, читава маршрута била је обележена аеростатима који би служили не само као водичи, већ су пилотима давали могућност да процене брзину и правац ветра.

На такмичење се пријавило осам пилота: четири Француза, два Американца, један Италијан и један Перуанац. Међутим, Французи се нису ни појавили у Бригу; Италијан и један Американца пошто су упознали трасу одустали су од лета. Остала су само двојица: Американца Вимен и Перуанац Гео Кавец.

Двадесет трогодишњи Кавец био је рођен и васпитан у Паризу. Свега неколико седмица пре овога поставио је био светски рекорд успевши се авионом на висину од 2.650 метара.

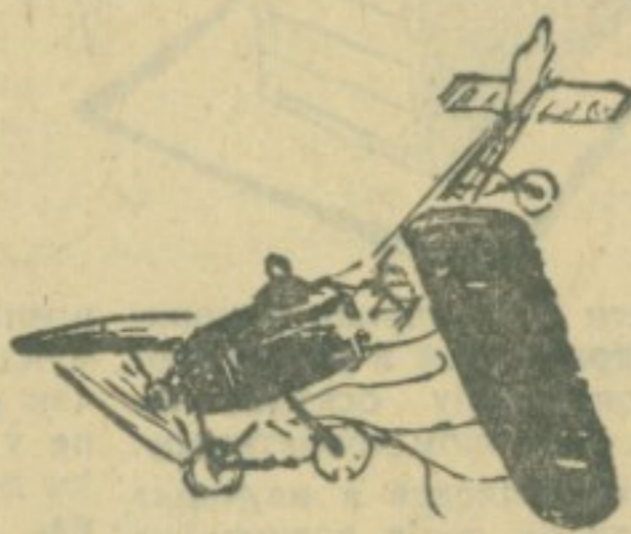
У недељу 18. септембра 1910. године време је било изврсно, али швајцарске власти забраниле су узлетање авиона тог дана, јер је он у читавој Швајцарској био проглашен за дан општер покајања.

„А СПОМЕНИК ПОБЕДНИКУ БИЋЕ — СМРТ“ ...

далеко од аеродрома. Први напад на Алпе није био успешан.

Ево шта је о томе испричао Кавец новинарима који су га сместа опколили: „Одмах по узлетању, још

Из књиге младог немачког писца Клауса Полнеда »Континенти из птичје перспективе«

тога узео сам курс према хотелу Симплон-Холм који се јасно видео из даљине. Већ после неколико километара угледао сам и контролни сигнал — комад платна разапет на крову хотела. Учинио ми се као малечки бели квадрат. Хотел је заносно блистао између два слоја облака, при чему се доњи слој кретао одесна налево, а горњи био непокретан. Висину нижих облака проценио сам на неколико стотина метара и одлучио сам да се одмах попнем тако да облаци и магла остану испод мене. Лаки налет ветра и даље су ме мало забрињавали, али их се нисам плашио. Попео сам се на висину од 2.400 метара и већ сам сматрао да сам потпуно безбедан када ме је изненада снажан налет ветра, који је дувао брзином лавине, потиснуо надолу. Седиште се буквално провалило испод мене, а апарат се пролео. Истог тренутка други налет ветра ошинуо ме је са стране. Лево крило полетело је увис. Имао сам осећај као да сам оглувео; авион је летео са једне стране на другу и ја сам једва успевао да у рукама задржим волан. Морао сам да се спустим. За слетање сам изабрао малу пољану.“

После овог првог покушаја Кавец је рекао: „А споменик победнику биће смрт.“ А ипак није одустао.

Време је почело да се квари. Дигао се северни ветар, у планинама је пао снег и стегао страховит мраз. Време се није поправљало и 23. септембра Кавец је одлучио да игра „ва-банк“. Док је његов једини ривал размишљао да коначно одустане од опасне авантуре, Кавец се у један час по подне појавио у свом хангару и одлучио изјавио: „Узлећем!“ Пола часа касније његов крхки авиончић узлетео је са импровизованог аеродрома. Посматрача више није било много: разочарани првим неуспехом готово сви су напустили Бриг.

Описавши изнад Брига три круга, Кавец се попео на 2.400 метара. Летећи дуж планинских падина, прешао је долину Салтин и оставио иза себе хотел Симплон-Холм. Над пансионом Симплон, Кавец се мало спустио. Посматрачима се учинило да се он спрема да слети, али се авион поново подигао и наставио лет. Брзина авиона била је знатно већа но што се раније претпостављало да ће бити: гонио га је јак северни ветар. Превој Мунхер, сто метара виши од пансиона, Кавец је оставио десно, јер се, вероватно, уплашио да се неће моћи подићи на толику висину. Због тога је управо авион право у клисуру Гондола и срећно пролетео кроз њу.

Из далека су се већ показале прве куће италијанског града. Посматрачи су просто упијали погледом приближавање авиона који је први прелетео преко Алпа. И наједном авион се... срушио.

Лекар који је први притекао Кавецу у помоћ причао је:

„Лет је био сјајан. И изненада, као код птице коју је погодило таче, крила авиона су се опустила, глава клонула и апарат је ударио о земљу. Још у ваздуху апарат се распао на комаде. Људи су, из безумљени, викали док сам ја трчао према олупини под којом је лежао Кавец. Лице му је било обливено крвљу, а из груди се чуло тужно уздицање. Ослободили смо га испод безобличне гомиле жица и дрвета и видели да су му сломљене обе ноге. У руци је грчевито стезао неколико коцки шећера; једну је имао у устима. Када се повратио из несвестице, прошапутао је: „О, пријатељи моји! Ипак сам имао храбрости...“ Покушавали смо да га ободримо, али је то било ујасно, заиста ујасно.“

На тргу у Милану застава је била подигнута на јарбол, окупљеним људима било је објављено да је човек и из ваздуха победио Алпе. Одушевљени грађани Милана очекивали су долазак смелог пилота, али унесрећени херој био је однесен право у болницу. Издахнуо је после четири дана.

Гео Кавец узлетео је сутрадан у шест часова ујутру. Његов авион био је марке „Блерио“ — моноплан чији је распон крила износио преко осам, а дужина трупа седам метара. Овај мали авион, начињен од дрвета и обложен платном, узлетео је по спирали и узео курс према долини Салтин. Посматрачи из Брига убрзо су га изгубили из вида. Али, авион се затим опет појавио као црна тачка да би потом слетео не-

пре но што сам напустио долину Роне, попео сам се на 2.200 метара. До висине од 1.400 метара ваздух је био миран и готово непокретан. На висини од 2.000 метара наишао сам на ветар, додуше не толико јак да би ми улио непокојство. Испевши се на 2.200 метара, скренуо сам према Симплону и прве планинске огранке прелетео сам изнад самог стуба дима који је имао да ми послужи за оријентацију. После

ИЗРАЧУНАЈТЕ КОЛИКО ЈЕ ДЕЧАК ТЕЖАК

Дечак и прасе тешки су заједно као пет сандука.

Прасе је тешко као четири мачке.

Две мачке и прасе тешки су заједно као три сандука.

Колико је потребно мачака да би клицалица, с малишаном на другој страни, била у равнотежи?

За оне који не могу да израчунају дајемо одговор, такође у слици.

МОДЕРНЕ БАСНЕ

ЗЕЧЈИ ЖИВОТ

Спазио зец чврсто уснулог Тигра, а крај њега Змију.

— Ујешће га, сигурно! Про будићу Тигра! — одлучи Зец и, дрхтајући од страха, јако повуче Тигра за реп.

— Ко се то усудио да ме пробуди? — заурла Тигар.

— Опростите, ја сам то! — прошапута Зец. — Чувајте се! Змија!

Осврнувши се, Тигар је угледао Змију. Одскочио је у страну.

— Дај шапу! — рече Тигар Зецу. — Ти си смео и благородан. Одсад ћемо бити пријатељи и ја те у имам под своју заштиту. Сад више не треба никог да се бојиш.

Обрадовао се Зец.

Изненада, из жбуња провири Лија. Истог треаа Зеца као да је ветар однео.

Зачудно се Тигар, одмахнуо главом. Пред вече потражио је Зеца.

— Због чега си стругнуо? — Лисицу сам угледао.

— Па ја сам ту био. Обећао сам да ћу те штитити.

— Обећао.

— Па шта онда? Не верујеш ми?

— Верујем.

— Да не мислиш случајно да је Лија јача од мене?

— Не, није јача.

— Па, зашто си онда стругнуо?

— Зецја навика — збуњено признаде Зец.

СПЛЕТКА

— Јесте ли чули: Мачка околела прасе? — запита Гусан Ђурана.

— То не може бити! Сплетка! — рече Ђуран.

— Невероватно, али истинито! — потврди Петао. — Сви само о томе говоре.

— Да пођемо и погледамо својим очима! — предложи Гусан.

Кренули су.

Дођоше Гусан, Ђуран и Петао у Мачкин дом. Виде: седи мачка тужна-претужна и очи јој пуне суза. Мачак крај ње седи, љут-прељут.

— Је ли истина да у породици имате прасе? — опрезно промрља Ђуран.

— Сушта истина! — одговори Мачка. — Ето га, пред вама.

Погледаше Гусан, Ђуран и Петао у хошак. Виде: маче од главе до пете умрљано млеком, скроз мокро, прљаво, а око њега све замазано и испрљано... Фуј!

— Погледајте га само! — рече Мачка. — Право правцато прасе.

Ништа не одговорише Гусан, Ђуран и Петао. Беху разочарани.

Сергеј Михалков

СТАРИ ЛОНДОН БИО ЈЕ ЧУВЕН ПО СВОЈИМ РАДЊИЦАМА. У МРАЧНИМ УЛИЧИЦАМА ЕНГЛЕСКЕ ПРЕСТОНИЦЕ НИЗАЛЕ СУ СЕ РАДЊИЦЕ ПРЕ КУПАЦА, КЊИЖАРА-АНТИКВАРА, ЗЕЛЕНАША, ТРГОВАЦА ВУНОМ...

ОБМАЊИВАЧ ИЗ НОРФОЛК-СТРИТА

Крајем 18. века у Норфолк-стриту у Лондону живео је стари књижевник и антиквар Семјуел Ајрленд. Уживао је глас исправног човека и грађанина и имао двоје деце: сина и кћерку. Његов син Вилијам пробавио је неколико година у Француској где се „усавршавао у наукама“. На очеву радост, он је гајио велику љубав према старим књигама.

Када је дошло време да почне самосталан живот, отац му је нашао место чиновника код неког бележника. Рад у бележничкој канцеларији није много занимао Вилијама. Преписивање досадних аката, сређивање докумената, тужбе, тестаменти. Једном је млади чиновник олуцајно нашао на сандук пун некаких папира. Била је то канцеларијска архива која је садржала много старих докумената који су се односили на 17. век — епоху краљице Јелисавете.

Шеснаестог децембра 1794. године млади Ајрленд вратио се из канцеларије страховито узбуђен и предао оцу хрпу веома ретких докумената нађених тобоже у архиви. Пред Семјуелом Ајрлендом лежао је на столу оригинал уговора закљученог између Шекспира и неког Френсиса кућевласника у Стратфорду на Евоу. Ништа није изазвало сумњу: ни Шекспиров потпис ни стил, као ни квалитет хартије и мастила.

Стари Ајрленд није још ни успео да се поврати од изненађења, а ново благо је као

река потекло у његову радњицу. Овога пута Вилијам је имао срећу да открије читаву колекцију докумената који су се односили на Шекспира. Његови уговори с глумцима, издања са својеручним примерцима великог драматурга на маргинама, руком писан један примерак „Краља Лира“, непознати одломци из „Хамлета“ и, најзад, два „љубавна“ писма упућена Ани Хетевеј. Стари архивар био је просто ошамућен тим благом које се неочекивано сручило на њега. Када је још из једног писма испао прамен Шекспирове косе, он од среће само што није изгубио дар говора.

Када су Лондонци, у фебруару 1795. године, сазнали да се у Норфолк-стриту могу видети Шекспирови оригинални рукописи, у антикварској радњи није се просто могло дисати од посетилата. Ускоро је не само Лондон, већ читава Енглеска говорила о драгоценим документима и њиховом срећном сопственику Семјуелу Ајрленду.

Стручњаци су једногласно изјављивали да су дотад не-

познати Шекспирови рукописи открије века и да умногоме допуњавају оскудне податке о великом драматичару. Шеснаест писаца и научника ставили су своје потписе на сведочанство о аутентичности рукописа. Само је један

познавалац Шекспира, Едмунд Мелоун, одлучно одбио чак и да оде до антикварнице у Норфолк-стриту, тврдећи да је све то обична обмана.

Око нађених рукописа страсти су се све више расплам-

савале и јавно миње поделило се у два непријатељска табора. Међу новим „налазима“ младог Ајрленда нашао се и рукопис непознате Шекспирове трагедије „Вортижерн“ написане несликованим стиховима. У драми се причало о борби Брита коју су они, предвођени краљем Вортижерном, водили у петом веку против Пикта и Шкота.

Драма с националним сажетом, написана у стилу Шекспирових хроника постала је права сензација; узбуђење око откривања Шекспирових рукописа достигло је највишу тачку. За драму су се одмах заинтересовала два највећа позоришта у Енглеској: Коvent гарден и Друри лејн. Управник овог другог позоришта био је познати драматичар Шеридан и то је, вероватно, утицало да Семјуел Ајрленд њему да прво извођење драме.

Староме антиквару се чинило да је тријумф надомак руке. Најзад, 2. априла 1796. године одржана је премијера. Почео је спектакл. У почетку се све глатко одвијало. Међутим, убрзо су по-

Једине сцене и фразе награвале публику да постане осправнија. Постепено се у салу створила атмосфера неблагоприятности према ономе што се догађало на сцени. С времена на време у публици би се разлегао смех и премијера трагедије завршила се као обична — лакрдија.

Међутим, Семјуел Ајрленд није хтео да се призна пораженим; пропаст драме није поткопала његову веру у оригиналност рукописа ове трагедије. За све остале, чак и његове дојучерашње једномишљенике и заштитнике, питање је било јасно. Сви они били су лаковерне жртве веште мистификације.

Извесно време Вилијам Ајрленд покушавао је да одрекне свој удео у превару, али је на крају млади фалсификатор све признао. Међутим, стари Ајрленд није желео да чује глас разума и упорно је тврдио да су то оригинални Шекспирови рукописи.

Ускоро се у штампи појавила Вилијамова прича о фалсификату: „Опширна историја Шекспирових рукописа“. Отац је то сматрао издајством; јавно се одрекао сина и изабацио га из куће тврдећи да се продао „непријатељима“.

Љага и општи презир убрзали су крај старог антиквара: умро је четири године после приказивања „Вортижерна“, потпуно сломљен. Лекар који га је лечио причао је да је старац, и на самртној постели тврдио да је у праву и да је грдио своје непријатеље.

Ни судбина младог Ајрленда није била нимало завидна. Променивши читав низ занимања, он се на крају поново латио пера. Успео је да објави неколико средњих романа и драма од којих није имао велике користи. Умро је у Француској, 39 година после фалсификовања рукописа. Ти фалсификати донели су му славу — књижевног варалице и његово име чак може да се нађе на страницима Британске енциклопедије.

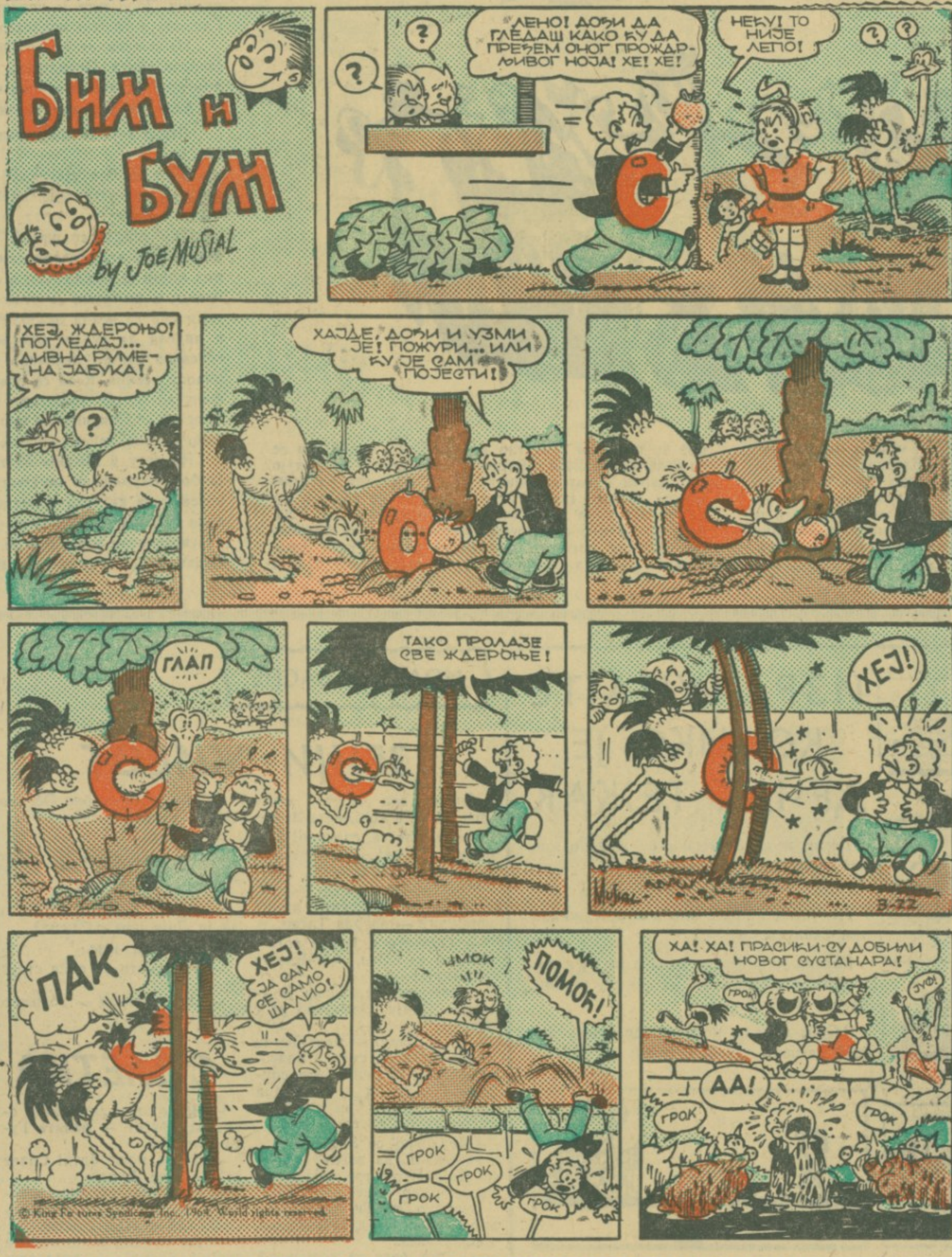
ЧОВЕК — МЕТА

Да би разонодио своје госте, сопственик једног ресторана на плажи у Ници, најмио је професионалног факира Бен Карти Беја који блазираним купачима служи као жива мета. Он, наиме, дозвољава да гости бацају на његове обнажене груди оштре металне игле.

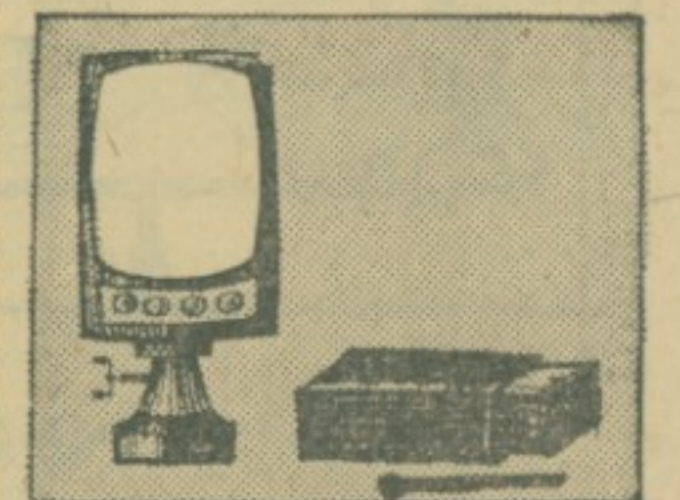
КОНКУРС ЗА ГРИМАСУ

Недавно је у Великој Британији био одржан конкурс за најсмешнију гримасу. Победник у овом необичном такмичењу био је педесетогодишњи Тарфи Томас из Воркингтона, кога видимо на слици са коњским амом на врату. Такмичења за најсмешнију гримасу одржавају се у Енглеској редовно још од 1267. године.

НАЈМЛАЂИ СТУДЕНТ

Десетогодишњи Мајк Грост најмлађи је студент у америчкој савезној држави Мичигену, а вероватно и на читавом свету. Мали Мајк, који се истиче изванредном надареношћу за математику и сродне науке, био је најпре примљен на универзитет као ванредни слушалац, а годину дана касније уписан је као редован студент.

Цепни рендген-апарат

Нови тип минијатурног рендген-апарата биће, како сматрају његови конструктори, нераздвојан и незаменљив „са радник“ лекара хитне помоћи.

Апарат је неупоредиво мањи од обичних рендген-апарата па су га с правом назвали цепни мада се, разуме се, не може носити баш у џепу. Апарат има облик мале кутије и ради без електричне струје, захваљујући релативно безбедном радиоактивном изотопу прометијуму — 147.

ЈЕДНАЕСТ ДАНА У МОРУ НА 60 МЕТАРА ДУБИНЕ

ЧЕТИРИ ЧОВЕКА ПРОВЕЛА СУ ЈЕДНАЕСТ ДАНА У МОРУ У НЕКОЈ ВРСТИ ПОДМОРНИЦЕ ИЗ КОЈЕ СУ СЛОБОДНО ИЗЛАЗИЛИ И У ЊУ СЕ ВРАЋАЛИ.

У јулу ове године морнарички лекар др Роберт Томсон и његова три пријатеља пошлаци су да изврше опит — да ли је могућ живот у мору дуже времена. У једној сличној цеви дугач-

ју се враћали само да једу и спавају. Као што је познато, гњурци могу да остану на већој дубини само врло кратко време те је због тога ова лабораторија нешто сасвим ново. Уну-

Становници ове чудне куће улазили су и излазили из ње кроз један отвор јер је притисак ваздуха у лабораторији био изједначен са воденим притиском и вода није могла да продре унутра.

Људи су били очарани оним што су видели око себе: у зору је тамна вода постајала црвенкастоплава а затим светлоплава. Нису могли да виде сунце, али су видели светлост на површини мора. Сваког ју-

Многе мање рибе сакупљале су се око лабораторије да би ту престојале, јер су се осећале сигурније у близини људи.

— Могли смо на миру да посматрамо цео ток развитка риба — причао је касније Томсон — као и њихову „мудрост“ — да би умакле свим опасностима од већих риба.

После само три дана рониоци су се већ потпуно навикли на нов живот. Почели су

ке пределе за телевизију. Али изненада почео је да осећа не свест: није могао кроз прево да добије потребан кисеоник. Једва је имао толико снаге да се довуче до лабораторије и уђе кроз отвор. На срећу одмах за њим се вратио и Томсон који је тек тада приметио невољу.

Тајгерово лице и уста били су потпуно бледи. Томсон је почео да га удара по лицу, штита и дозива, али он није давао знаке живота. Тек после подужег времена Тајгер је поново почео да дише. После једанаест дана стигао је извештај да се приближава ураган. Томсон и његови људи су инсистирали да остану баш тада у води да би видели какве се промене дешавају. Међутим, неки научници су сматрали да би то могло бити врло опасно и зато су тражили да се повуку из мора.

Дизање је било врло пажљиво, јер је поново требало навикавати организам на мањи атмосферски притисак. Зато је ишло врло споро и трајало пуних тридесет часова. Једновремено са подизањем лабораторије ка површини требало је смањивати и притисак. Чак и када су стигли на површину нису смели да напусте кућицу док се не прилагоде новој средини.

И Томсон и његови пријатељи спремни су да се опет спусте и на већу дубину, чак и до две стотине метара. Верују да ће и то проћи без икаквих штетних последица.

Полако, не само у висину, људи продиру и у дубине мора и многи научници верују да ће се привићи и у мору исто као што се астронаути привикавају на живот у ва-

Јесте ли већ чули да...

... антилопа по имену дик-дик висока је само 35 до 40 сантиметара.

... коњ у галопу достиже брзину од 65 километара на час.

... годишњак Унескоа објављује вест да је Жил Верн од свих француских писаца био највише превођен. Осим тога Жил Верн носи рекорд и у цртаним стриповима, романима у наставцима и фантастичним романима.

... диспнеуте или риба са плућима може да дише и шест месеци изван воде.

... Американци предвиђају за идућу годину лансирање једне елек-

трохемијске батерије која треба да снабдева будуће астронауте.

... у Канади је недавно конструисан невероватно прецизан електронски мозак. Намењен рониоцима, он треба да им означи тренутак пемања на површину.

... слон сваког дана попије 50—100 литара воде.

... просечан ној тежак је 136 килограма.

... према митологији, средства за умирење била су позната и Хомеровим јунацима. У IV певању Одисеје лепа Јелена даје их Менелају и Телемаку.

... чувени плави дијамант из Вителсбаха, који је тајанствено ишчекао 1931. године, недавно се појавио у Немачкој, а у Штутгарту је продат за милион и по марака.

... у Перуу је недавно откривено једно утврђење Инка. Његове

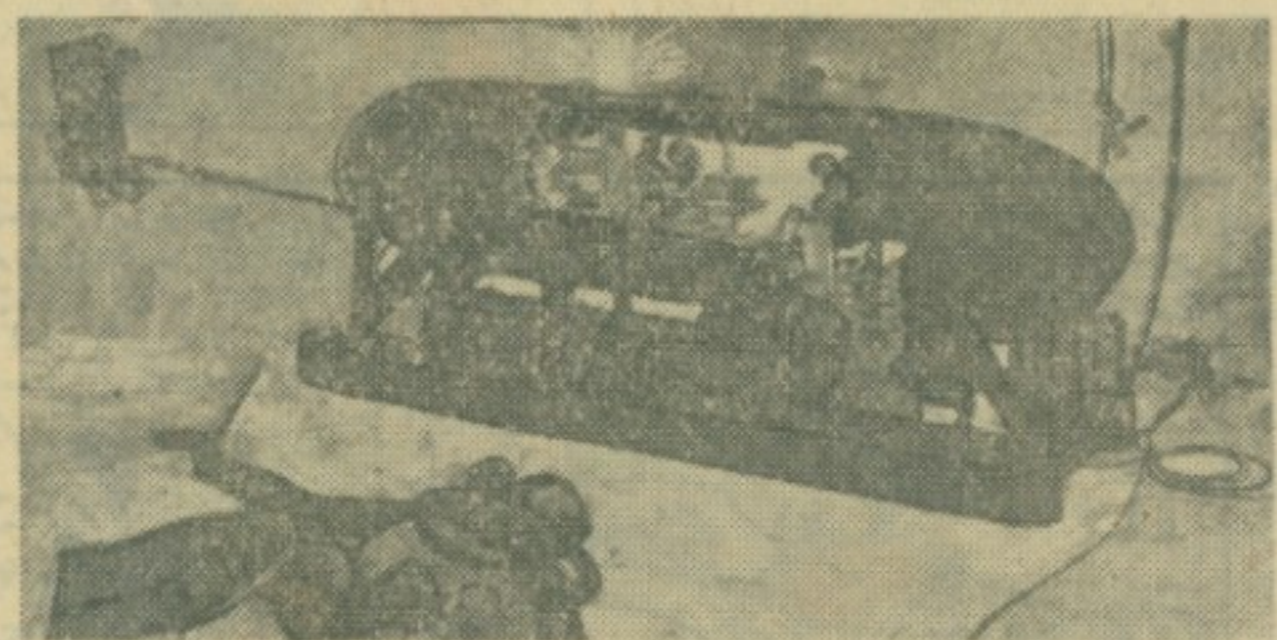
рушевине се простиру на више од 2 квадратна километра.

... апарати за мужу крава појавили су се први пут у Енглеској, 1836. године али је њихова примена знатније порасла тек последњих десетак година.

... у Страсбуру је конструисан нови аутобус дуг 18 метара, који може да превезе одједном 180 путника.

... варац је једна врста гуштера који може да достигне два метра у дужину.

тра око десет сати чули су неку грмљавину — спуцао је моторни чамац да их обиђе и чује новости. Већ првог јутра Томсон је одушевљено рекао да је вода провидна:

— Овде је као у пустињи — може да се види километрима далеко!

Рибе, изненађене новим суседима, почеле су да се сакупљају са свих страна и сатима испитују своје комшије. Било је ту разних врста риба и разних величина. Храњење риба постао је један од најзанимљивијих спортова ронилаца. Пливали су праћени стотинама риба, које су се отимале о храну коју су им давали. Неке рибе се више нису никакво удаљавале од лабораторије а када су гњурци излазили „у шетњу“ оне су их пратиле као телесна гарда.

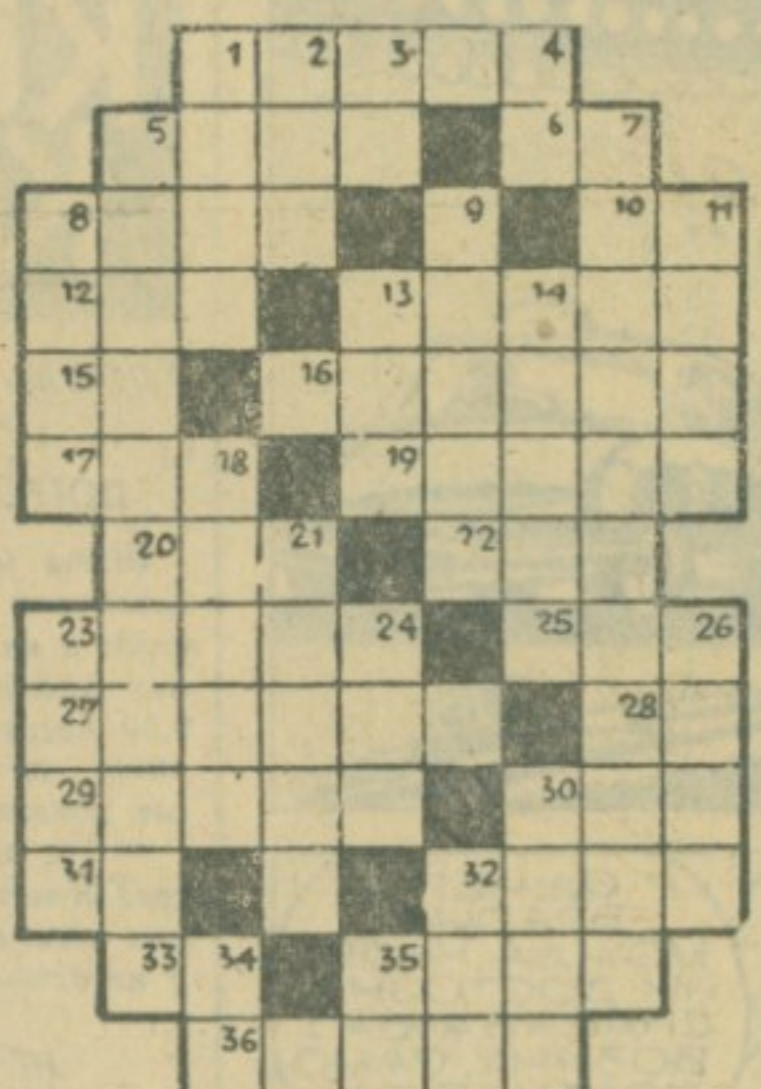
сасвим нормално да једу и да спавају преко ноћи. Али како су дежурали на смену и по целу ноћ, спавали су по један сат и преко дана. Живот у тој кући текао је сасвим нормално: у раду, читању и причању. Једино неспокојство били су њихови апарати: плаштили су се да им се не покваре.

Свако јутро пошто би попили кафу стављали су апарате и излазили из лабораторије да проучавају разне појаве на тој дубини. Чим би се вратили сваки је записивао своја запажања а потом су дискутовали о њима.

Шест дана је све ишло добро. А седмог је један од чланова, Тајгер Мешинг, кренуо у посету једној подморници која је дошла у близину да их обиђе. Хтео је да сними не-

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) острво у Средоземном мору, 5) музички термин, 6) лична заменица, 8) река у Француској, 10) аутомобилска ознака за Нови Сад, 12) аустралијска птица-тркачица, 13) садржина неког списа, 15) иницијали највећег сликара („Косовка девојка“), 16) део одеће, 17) чврсто стање воде, 19) заштитни бедем за одбрану од воде, 20) скуп инсеката, 22) холандски сликар пејзажа, 23) град на Јадрану, 25) крволочна звер, 27) изасланик, 28) слово латинице, 29) то вар, 30) јединица за силу у физици, 31) немачки предлог, 32) франц. 33) хемијски знак за телур, 35) познати француски сликар (Бдгар), 36) пројектована пруга.

Усправно: 1) врста спортског чапца, 2) река у Перуу, 3) хемијски знак за платину, 4) исту рени део копна у мору, 5) нарав, худ, 7) надак-куће, 8) град у Кореји, 9) несташко, враголан, 11) корак у плесу, 13) предатни француски дивљи лист, 14) град у Западној Немачкој, 18) довица, 21) шумско дрво, 23) река у Црној Гори, 24) сукоб народа, 26) врста крвног суда, 30) врста пса, 32) срџа, 34) латинска свеза, 35) афирмација.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
Водоравно: 1) Нил, 3) кси, 6) феи, 7) Хамза, 9) Руан, 11) Лувр, 12) устав, 14) кеа, 15) Д(аза) К(о-

стић), 16) тим, 17) шб, 18) алкар, 20) Ита, 21) Арл, 22) Спа, 23) рфа, 24) смрча, 26) ее, 27) као, 28) Ед, 29) Уна, 31) глина, 33) мост, 35) Арон, 36) Астер, 37) Аса, 38) Тин, 39) акт.

Усправно: 1) неусклађеност, 2) инат, 3) кал, 4) смук, 5) извештаченост, 6) фрула, 8) араба, 10) Натал, 13) вир, 19) Кра, 20) Ипр, 22) смола, 23) реума, 24) сар, 25) Адана, 30) Асти, 32) Ирак, 34) тен.

Труд се исплатио — наследнику

Рукопис за који се сматра да је најситнији на свету биће ускоро понуђен на продају на јавној дражи у Есену. Кристијан Бризер из Диселдорфа, у Немачкој, исписао је 1932. године на три дописнице 165 Хајнеових песама. На свакој дописници написано је 15.000 речи или 20.000 слогова или 65.000 слова. Читав овај посао, који је захтевао огромно стрпљење, Бризер је обавио за свега 48 часова. Бризеров рукопис може се читати само помоћу лупе. За овај редак рукопис интересују се многи љубитељи раритета, али ће га вероватно добити један Швајцарац који је Бризеровом сину и наследнику понудио највећу своту.

Непријатно изненађење

Саула Коена дочекало је непријатно изненађење када се с пута вратио својој кући у Беверли Хилс, у Калифорнији. На месту где је стајала његова кућица, нашао је само бедне рушевине. Када се распитао шта се десило, Коен је сазнао да су се радници једне фирме за рушење из Лос Анђелоса забунили у кућном броју, па су срушили његову кућу. Сада он станује у једној најамној кући бесплатно на рачун фирме, а ускоро ће се уселити у властити дом који му зидају радници који су порушили његову кућу.

Папрена цена

Ово је фотографски снимак са једне изложбе у Хамбургу, на којој су СССР, Турска, Иран и Кина приказали ручно израђене материјале. Нарочити интерес побудили су теписи којима су се цене кретале од 6 до 30 милиона динара.

НАПРАВИ САМ — НАПРАВИ САМ — НАПРАВИ САМ — НАПРАВИ САМ — НАПРАВИ САМ

АВИО-АУТОМОБИЛ

За ову играчку — авио-аутомобил — који се сам покреће, потребни су вам чврсти картон, лепак, ластич, тања жица, запущач од плуте, перлице и папир за цртање.

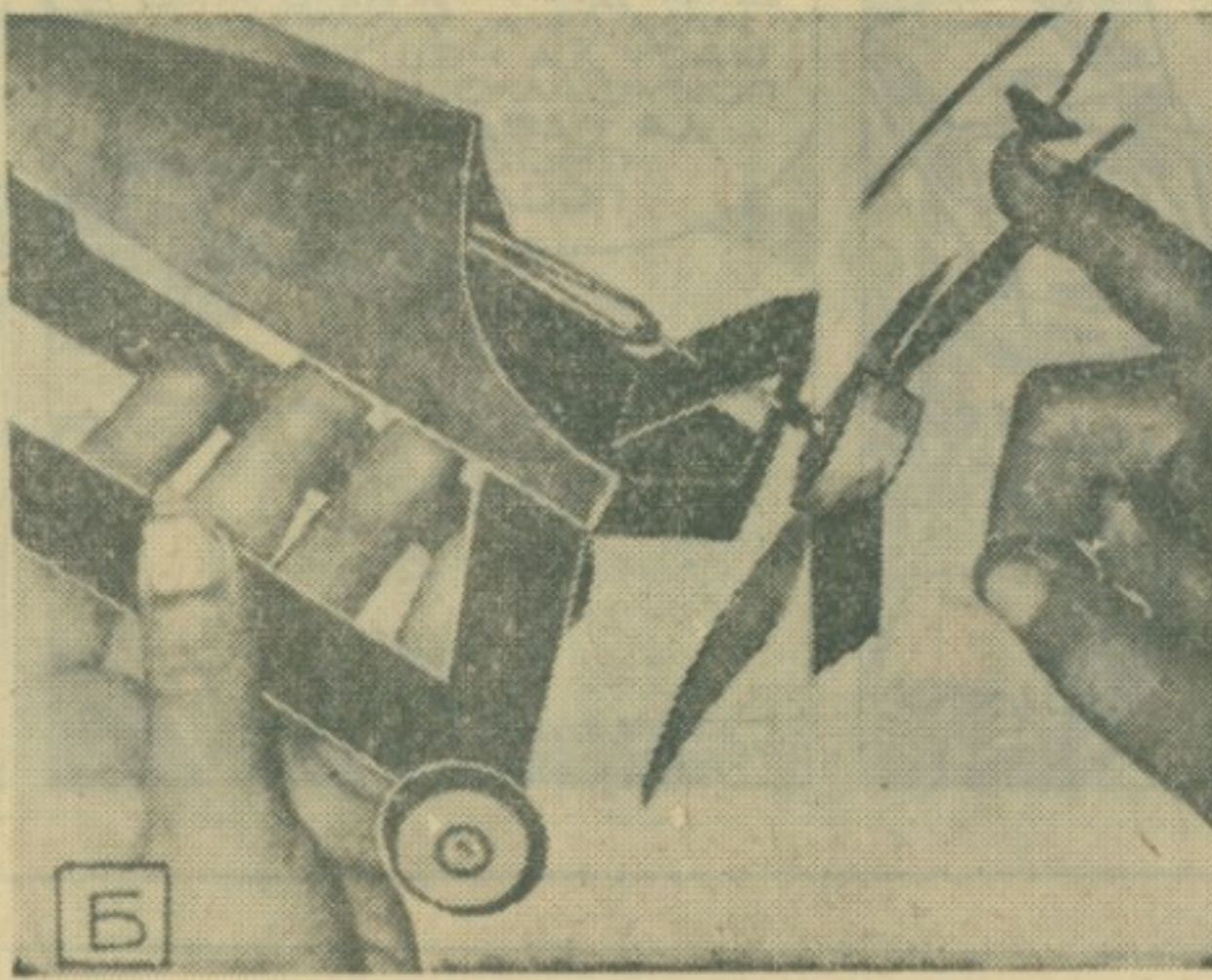
На шасију начињену од чврстог картона (сл. а) залепите поклопац, а иза њега такође од картона начињите наслон за седиште и залепите га по ивицама шасије. На задњем делу овог картона провучите парче жиче за које ћете везати ластич који ће опет бити провучен испод картона и закачен за жицу — осу која је прободена кроз предњи део поклопаца на шасији и забодена у елису.

Елису начињите од округлог парчета запущача од плуте, две мање перлице и четири лопатице од чврстог картона (сл. б).

Точкове овог вашег возила начињите од запущача од плуте и повезите два по два комадима жиче.

Завршетком елисе заврните и ластичи који ће после одартати и покретати ваш авио-аутомобил.

На крају цело возило пребојте по својој жељи.

ИОХИЗАРД

Ква-Ква!

Уређује Паја Патак

ПОГРЕШИО ЧОВЕК

Шила једног дана пође аутобусом на други крај града и на једном од уличних часовника виде да је 9,30 часова. Две-три станице касније други је сат показивао 9,15 часова.
— Ух, повика Шила у сред пуног аутобуса, па ја сам узео аутобус који иде у позреним правцу.

НЕ РАЗУМЕ

Попај у друштву мало вина попио и пошао кући. Уз пут се сетио да му је Олива рекла да не сме да задоцни на вечеру. Првог пролазника он запита колико је сати. Затим, другог, па трећег, и на крају сам себи промрмља у браду.
— Ја, брате, нинта не разумем, свако ми каже друкчије.

ПИТАЊЕ НА МЕСТУ

Учитељ прича о боговима старе Грчке и старог Рима, о Плутону и Дијани. Наједном Влаја подиже два прста и запита:
— А због чега су стари Римљани давали својим боговима псећа имена?

БЕЗ БРИГЕ

— Вам нас је ноћас целу ноћ лајао и завијао — пожали се један сусед Микију.
— Нинта се ви због тога не брините — мирно му одговори Мики. — Наспаваће се он током дана.